

Latweefchu Awises.

58. gadagahjums.

Nr. 49.

Trefchdeenā, 5. (17.) Dezemberi.

1879.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hasenpoth, Kurland. — Ekspedizija Besthorn t. grahamu-bohdē Jelgawā.

Par sīnu un ufaizinaschanu Latweefcheem.

„Latweefchu Awises“ 1880. gadā ees laudis tāpat, kā lihds šchim un par to paschu maksu. Laifset notikumus is ahrsemehm, is tehwijs un dšimenes. Gewehrosim Latweefchu z'nteenus un dšihwi tablumā un tuwumā, kā ari likumus, kas sšhinejahs us muhsu walsti un fadsšhwi. Gepasšhstinasim laif-tajus, ja pee mums notiktu pahrgrohsšhchanas teefas sīnā, jeb zita lahda reforma. Pašneegsim stahstus, kas derigi kawē laiku, zila prahtu, jautrina sirdi, — kas is-glihto zilweku. Labpraht janensim no laipneem lihdsšrahdneefceem un sīnotajem itilab sīnas, kā ari stahstus un dšejjas, kas tel is Latweefchu spalwas un werd is Latweefchu sirds. Daršim sinamas prezes un naudas-papihru zenas. Drupas un drustās buhs dafch labš padohms un dafcha gudra mahziba. Špildišim web-leschanahs, ja buhs mums eespehjamās. Labpraht atbildešim us raksteeneem, ko janensim.

Šhpaschigi greešim wehribu us „semtohpibu un fainneezibu“; jau dafch semtohpis mums ir teifdams pateizees, ka „Latweefchu Awises“ ari sšhimi sīnā gabdā par fawdem laifstajem.

„Peeliftumā“ dohsim ne wis ween sīnas par basnizu un škohlu, bet ari pahšpreedumus, kas sšhimejahs us basnizu un škohlu, sšheem abeem tantu isglihtofchanas lihdsleem. Ššludinasim pawehles un nofajimuns is škohlas wirskomisšijas un zitu škohlas-komisšiju nolehmmunus preefch wispahrigas eewehroschanas. Rahdšim, kā weizahs krestigahs tizibas isplatishana zaur misioni tahtās pagamu-semēs.

Weidsoht aizinadami ufaiznam zeen, laiftajus, lai apstellē Latw. Awises laikā, jau wezajā gabdā, jo tad tahs tuhsit dabuseet — jaunam gabam fahkotees. Šanemeet laipni, mihlee Latweefchi, wezo draudsent, tāpat kā Šuhs laipni apšweizina Šuhsu draugs un „Latweefchu Awischu“ redaktors J. Weide.

Rahditajs: No eefšsemehm. No ahrsemehm. Wisjamatahs sīnas. Semtohpiba un fainneeziba. Zaur behdajm pee laimes. Jauna grahamata zc. Naudas-papihru zena. Pretschu zenas. Drupas un drustās. Atbildes. Šludinaschana.

No eefšsemehm.

Sihkafas sīnas par 19. Nowembera breefmas darbu.

Jau sšhogad ohtreis jostno par breefmigu noseedsibu, kur taundari tihkaja pehz muhsu Kunga un Keisara augstahs dšihwibas. Wis-fas lihds šchim dabutahs sīnas sškan ihsumā tā:

19. Nowembera wakarā, kad jau Keisara Majestete bij Maskawā, tapa ohtris brauzeens, kas weda muhsu Kunga un Keisara mantas, usšperks gaisā. Maskawas awises isšludina lahda lihdsbrauzeja isfa-zijumus lahdā wihšē: Pehz jau eepreefch isdohtahs pawehles muhsu Kungs un Keisars brauza 17. Nowemberi, pulstien 12ds nakti, us Simseropoli. Papreefch 14 wagoni un diwi machines weda Keisara mantas. Pusstundu wehla isbrauza Keisara Majestete. Par laimi muhsu Kungs un Keisars atbrauza ahtraki Simseropolē un tā ari ahtraki Maskawā. Lihds ar mantas brauzenu brauza lahdi 50 zilweki. Pustreschas werstes no Maskawas dabuja wagoni warenu gruhdeenu, ka fahka lihgotees un apstahjahs. Gefahlumā dohma-jahm, ka tilts buhs saluhšis, bet islahpufchi redsejahm, ka bij taundaru darbs. Preefcheja machine bij atrauta nohsst no rindas, ohtre bij isweesta no fleedehm; zetortais wagonš bij apgahsees un ziti stah-weja krusšis us zeta. Polizeja un dauds kauschu atskrehja us breefmas weetu, un wisi fauza: „Deewa laime, ka Zars laimigi pahrbrauza!“ Es šeidsohs us tuwako kasarni, lai waretu pasnoht sšcho notikumus; bet telegrafa stabi bij no sšehreena apgahsti un drahte pahrrauta. No lihdsbrauzejem nebij neweens eewainohšis; tilai weens fleedes-lizejs un weens gorodowojs, kas stahweja tuwumā, bij dabujufchi štipras bruhzes. Laundaris gan bij dohmajis, ka Keisara Majestete atroh-dahs ohtre brauzena. Pulstien 2ds eeradahs us breefmas weetu prokureers un ismekleschanas-teefnesis. Pee ismekleschanas atrada, ka bij israkts gangis no breefmas weetas lihds lahdam namam, kas rohnahs tuwumā. Rā dafchi isfazija, esohst mineto namu nopirzis lahds jaunš zilweks, kas isdewees par Saratowas pilsoni. Namu is-meklejoht atrada, ka ala fahkahs pagraba un bij 22 ašis gara un 3 ašis dšika.

Laundara mahjoklis rahdija, ka ihpaschneeks nau bijis bagats wihšs. Pehz atlikufcheem drehbju-gabaleem wareja wehroht, ka ne-bij strahdajis weens pats. Ari atrada ne fen noturetas maltites atlee-kas. Raimini bij nama-ihpaschneeku redsejufchi; tapehz war zereht, ka laundaris ne-isbehgs taifnajam šohdam.

Kaut ari sšhee muhsu mihlotā Kunga un Keisara wahrdi, kurš wiasch Maskawā, Zurga-sahlē, runajis (šl. Nr. 48.), atrastu atbalsi wisu to sirdis, kam Deews behrnus dewis, jeb kurš aizinajis, lai audsina un wed behrnus pee gaismas. — Tas ihstais pateesibas zeksch ir Tas, kas fazija un faka: „Es esmu tas zeksch, ta pateesiba

un ta dšihwiba.“ Wedšim fawus behrnus pee sšchi awota; lohzišim wiau sširniņas us deewabihjafchanu un us Deewa wahrda zeenišchanu! Kad buhs isdelleta weeglprahtiba un negehliba, kas runā, mahza un raksta, kā weeglprahtibai un negehlibai allasch patihš; kad wisi nemitejo-tees us to dšihšimees, ka is behrnus-audsinaschanas un is muhsu wis-pahrigahs fadsšhwees dwašcho Deewa sšwehtais gars; tad ne-usaudsš-nasim laundarus, bet ihstus un pateesigus Kreewijas pawalstneekus, kas labpraht dohd Keisaram, kas Keisaram, — un Deewam, kas Deewam peeder! —

Behterburga. Italijs awises sīno, ka Kreewijas sšhnta, Uegüll'a lga, weetā, Rohmā, tilšchoht eezelts generalis Ignatjew's; raksta, ka Ignatjew's ihpaschi labi pasihstoht tiklab turenēs widu, kā ari laudis.

— Romiruschais fenators Wladimirs Karamsin's ir fawā testa-mentē norakstijis 125 tuhšt. rublu, lai no sšchis naudas dibinatu Saratowas pilsehtā labdarigas eetaises par peeminu wina tehwm, šlawenajam Kreewijas wehsturneekam, Nikolajam Michailowitscham Karamsin'am.

— 300 ahrstu, kas darbojahs us beidsamā Kreewu-Turku kara-lauka, ir deht tahtakas isglihtofchanas eefaulti mediko-kirurgiskā ala-demijā. —

— Kreewijas teesu-ministeris Nabokow's ir jau tik taht iswese-lojees, ka us seemas-swehtkeem dohmā atstahst Pirenejas kalnus un eerasstees Behterburgā. —

Jelgawa. Latw. draugu beedribas presidents, Dohbeles Bahzu mahzitajs A. Bielenstein'a lgs, ir no Keischu draugu beedribas Tilšitē — eezelts par gohda-beedri.

— No wisahm Kursemes malahm, pilsehteem, meesteem un pa-gasteem, ir Kursemes gubernatora lgam peesuhstiti raksti, kurš issteiktš, zil dšiki Kursemneeki tikufchi apbehdinati zaur to breefmu darbu, kuru besdeewji Maskawā bij isperinajufchi un greešufchi pret muhsu Wis-schehligā Semes-tehwa dahrgo dšihwibu, — ar to luhgšchanu, guber-natora lgs gribetu tahs juhtas tahtal laist sinamas muhsu augstam Keisaram. Gubernatora lgs tahs wifas tad ari ir peesuhstijis eefsch-leetu ministerim, un to luhdšis, tahs nolikt muhsu sširniņi mihlotam Semes-tehwam pee kahjahm.

Jelgawai ir stakta pils; to jau katriš fazihš, kas to redsejis. Bet sšchi nau ta pirmā. Wezōs laikōs tē ir bijufi zita, kura bij us-buhweta 1279. g., un tā jadohmā, no ta laika bruneneeku preefch-neeka Konrada von Medem; jo wehl 1739. g. atrada wezahs pils grunts akmini, kurā sšchis wahrds bij eekalts. Wezā pils ir bijufi brangi apzeetinata, un preefch ta laika kara-weschanas wihšes it štipra patwerfme, ar šipreem muhreem un uhdeni wisaplahrt. Herzogs Zehkabs wina dšihwodams (ap 1656. g.) ari dauds zeeta — zaur Sweedru usmahšchanohs sšchai pilij; un wehl 1703. gadā, kad 19. Merzā, leelkunga Fridrika Wiluma laikā, Sweedru kara-wadons šd-

wenhaupt's scho vili bij panehmis, no lura atkal Kreemu Keisars Beh-
 teris 1. to 4. Septemeri atnehmo, tani atradahs 290 leelgabalu (10
 bij ainsagloti), 23 meeseri (no lurreem weens wehl tagadeja pils-dahrfa,
 no sala tilta par kreiso rohku, redsam), 2125 bumbas, 19,100
 mahrz, pulwera, un dauds zitu daschadu wezu-laiku kara-rihku. — No
 schihs pils ir ar Kursemes zeen. gubernatora atwehleschanu nofoto-
 grafeerejis wairak bildes Jelgawa, leelaja eela, dschwodams fotografs,
 Kiepert'a lgs, pehz kahdas Kursemes leelungu gramatu-skapjods at-
 raftas nobildeschanas, un ir pee wina schihs bildes dabujamas par
 75 kap. gabalâ. Bilde ir pateesi lohfscha, un kam sawas tehwijs
 pagohmes atlikumus patilkees eewehroht, tas neka wesees eegahdahtscho
 bildi. —

— Jelgawa, zetortdeen, 22. Nowemberi, tika, ka jau sinohs,
 wifas basnijas pateilshanas-deewkalposchana notureta par muhsu
 Keisara isglahschanu no nahwes rohlahm; pehz tam sapulzejahs se-
 mes- un pilsehta-weetneeki, to starpâ ari brihwprahtigo uguns-dseh-
 seju delegazija, pee gubernatora lga, kam sawas preeka-juhthas issa-
 zija, un winsch tahs atkal pasinoja eelschleetu ministerim. Guber-
 natora lgs tai reisa us sapulzejuschajeem runaja schahdus wahrdus:
 „Mani lungi! Knapi pusgods pagahjis no ta laika, fur mehs
 sauzahm ar preeka-pilnahm firdihm: „Lai dsihwo muhsu is nah-
 wes breefmahm isglahbtais un karsti-mihtotais Tehw un Kungs!“
 — un jau atkal kaunu zilwelu rohkas ir bijuschas pazeltas pret
 scho dahrgo dsihwibu. Wisadi lihdsieki teel leetati, lai waretu
 Winam dariht galu. Bet Deewa neredsamâ rohka ari schoreis
 ir bijusi isstepta pahr Swaidita galwu; ari schoreis labums
 par kaunumu, deewischkigs par wellischku, dsihwiba par nahwi
 dabujuschu wirsrohku; — muhsu Semes-tehws ir isglahs! Tapehz
 lai atkal no jauna preezigi issauzam: „Lai dsihwo muhsu Wis-
 schehligais, karsti-mihtotais Kungs un Waldineeks!“ —

Is Oleijas. Pee mums atgadajahs sohti behdigs notikumâ.
 Kahds meschafargâ, pee ka kahds fainneeks zirta malku, eegahja S.
 frohgâ. Saimneeks pazeenaja meschafargu, kas jau rahdijahs sti-
 pri peefusis. Pehz kahda laizina abi dohdahs us mahjahm. Zela
 gabalinu nogahjis meschafargâ faka, ka nahkoht meegs; lai waretu
 atpubstees, nofehshahs us zelma, no lura ari nau uszehlees. Relaihi
 apraud jauna seewina un trihs sibli, masi behrnini. Kahdas deenas
 pehz tam eegahja tani pascha frohgâ kahds meschafargâ is Keisheem,
 kas us krehsla nofehdees eemiga dsila meegâ, is lura wairs ne-atmoh-
 dahs. —

Bauskas aprinka jauneki pee refruschu nemschanas isturejahs
 schogad dauds gohdprahigaki ka ziteem gadeem. Lih wehl diwas lee-
 tas buhtu jawehlahs. Birmlahrt, ka basniza ee-eijoht pee swehreschanas
 un atkal no tahs isnahkoht nenotiltu tahds trohlnis. Schini wee-
 tinâ wajaga wifahm lauschu schkirahm un lahrtahm parahdiht swehtu
 klufumu. — Dhtra leeta, kas Bauskas aprinka jaunekteem kara-klau-
 fibas peenemschanas sapulzes nebuhtu jadara, ir: Schihdu peejohlo-
 schana. Gau sinams, ka to schâ dauds, un tee wifur speeschahs
 eelschâ, tomehr mums krittiteem wajadsetu tohs us dauds gohdigaku
 wihst fahlt pahrspeht, nekâ ar peejohloshanu. Daschi jauneki p. p.
 bija Schihdinus, kas stahweja netah no komissjas, fadstuschu klehti
 un durwis ainsaglojuschi. Ari johki, kas nellahjahs, ne buht nau zee-
 schami. To wajadsetu muhsejem eewehroht un no tam sargatees. —

Ari schini reisa dabuja ilweens rekrutis smuka ahdas wahla
 eeseetu „Jaunu deribu“ lihds zelâ, lai ta buhtu „gaischums un at-
 spaidis us wifem wina zelem.“ Beidsiht man rahdahs nepareisi,
 ka pee mums Bauskâ aprinka-teefas semneeku peesehdetajs tohp isweh-
 lehts basniza. J. K.

No Tukuma. Tukuma pilsteefas aktuars, Julius Walter'a
 kungs, ir 21 gadu sawu weetu pee minetahs teefas kreetni un ustizigi
 ispidijis. Tagad Walter'a lgs ir eewehlehts par pilsehtas-padohm-
 neeku un Tukuma pilsehtas-galwas weetneeku. Scho wina pagohdi-
 naschanu lika wehra ne wis ween pilsehtneeki, bet ari daschi lauzineeki.
 Auzes kirspehles pagasta-wezakee nosubtija zaur deputaziju firsnigas
 laimes-wehleschanas un issazija us Walter'a lunga gohda-meelastu ih-
 paschigi pateizibu par wifu, lo baudijuschu zaur gohdatâ wihra laip-
 nibu. — Ari Tukuma aprinka pagasta-schrihweri, lurreem Walter'a
 kungs weenmehr bijis ustizigs draugs un padohma-dewejs, bija sub-
 tijuschu deputaziju, kas pasneedsa Walter'a lungam — ka pateizibas
 un gohdzeenibas sismi — dahrgu selta pulstieni. Kaut ari Walter'a
 kungs zaur sawu kreetnibu un nopeetnibu, lo ihpaschi apleezinaja pee
 wispahrigâ kara-deenesa likumu eeweschanas, pat gubernatora lunga
 wehribu us fewi greefa un ispelnijahs III. klases Stanislawâ-ordeni,

tad tomehr schi mihlestiba no lauku-draudschu pufes wina preezinahht
 eepreezinaja. Pirms us Tukumu ainsahja, Walter'a lgs bija Zehlab-
 statê, fur wehl lihds schim wina wahrdi mihlestiba un gohdam min.

No Wentspils. Kâ Kreemu awise „Nowosti“ sino, ir eeweh-
 rojamâ weeta spreesis, fur waretu pee Baltijas juhthas wislabal eeril-
 teht kara-ohstu. Pehz minetahs awises esohht tiklab ka nospreehts, ka
 wifu labâ weeta preeksch tam buhtu Wentapils.

No Leepajas raksta L. P.: Ta 1881. gadâ isrihkoht nodoh-
 matâ Baltijas amatneezibas istahde ir ari pee mums atbalst atradusi,
 un ir jau no amatneeku-beedribas preekschneezibas pufes pirmee sohti
 preeksch tam sperti, waj nu zaur kahdas ihpaschi preeksch tam eezeta-
 mahs komissjas, jeb no paschas preekschneezibas pehz eespehjas ruhpe-
 tees, ka scheienes amatneeki teel skubinati pee istahdes dalibu nemt,
 un ka wineem luste us tam nesustu. — Kâ jau sinams, ir muhsu
 (Ratwu) juhthas-brauzeji pee braukschanahm zaur Ledus-juhru us Si-
 biriju — pehz eespehjas dalibu nehmuschi. Tagad lasam kahdâ sino-
 jumâ no profesora Nordenskjeld'a, par wina laimigi isdemuschohs
 brauzeenu no Sweedrijas zaur seemela Ledus-juhru lihds Behringas
 eelai, ka winsch pehdejâ fatizis Kreemu twaikoni „Aleksandru“. Preeksch
 mums schi twaikona peemineschana ir tamdeht eewehrojama,
 ka mineto fugi wada kapteins Sandmann's, dsimis Leepajneeks, un jau
 ilgus gadus us mineto fugi brauz, stahwedams kahdas fabeedribas
 deenesos, lura turenes apgabalâ swejneezibu un andeli dsen.

Kugus, kas us Leepaju nahht, Londones apdrohschinaschanas-
 beedribas apnehmuschahs par 1/4 procenti lehtal apdrohschinaht, nekâ
 tohs, kas eet us Nihgu un Nehwali.

Leepajas buhwmeisteris W. Miede lgs esohht pee Preekules buh-
 wejis leelu keegeku-zepli, kas drihs buhshoht gataws un sawu darbo-
 schanohs usfahschohht; winâ buhshoht eespehjamâ 3 milj. keegeku par
 gadu isdedsinahht. Par kurameem leetaschoht semes-malku, kas tur tai
 apgabalâ leelâ pulkâ atrohnahs.

No Matkules us ta kahdu 1/4 werstes atstahwoschâ pakalnina,
 Imules kreisa malâ, gimnastis Wilhelms Meyen schini wasara ir is-
 razis daschadas leetas, kas atraduschahs 1 pehdu dsili, un ne wis weenâ
 lohpa, bet daschadas weetas; ari paschas leetas esohht no daschada
 wezuma, ta ka jadohmâ, ka schis pakalninsch daschadeem laikmeteem
 kalpojis par kapu-weetu. Israktahs leetas ir no dselses (kâ: sohbeni,
 pihku un bultu gali, iskaptis, firpi, zirwi un zirwischi, peeschu un
 sahgi), un no bronzes (kâ: gredsens, apstumi, drahtes u. z.). Ari
 agrak, 1877. gadâ, Meyen's tur jau atradis daschas wezlaiku leetas.
 Wisi schee atradumi nodohhti Baltijas wehstures un wezlaiku pehtitaju
 beedribai. (W. W.)

No Schwitenes. Preeksch wasaras-swehtkeem fadedsa scheitan
 kahdai Bruhseetei diwi behrni, lo wina weenus paschus bija atstah-
 jusi istabâ un pati ainsagjuschi strahdaht us lauku. Istabâ wirs plahna bi-
 juschi falmi, us lurreem behrni wahrtijuschees. Zaur mulkibu weens
 peelaids salmeem uguni, un tohs aisedsinajis. Weens palzis tur-
 pat us weetas, ohtris wehl aiskrehjis lihds durwihm, bet tur noslah-
 pis duhmâs un twaikâ. J. K.

Rihgas L. B. sinibu komissija sawâ sehdeschana, 8. Nowem-
 beri, darbojahs ar schahdeem jautajeeneem: 1) B. Dihriks nolassija
 diwi eefuhstas wehstules: no Brihwsemneeka is Maslawas, un no
 Jurjanu Andreja is Behterburgas. 2) Rakstu krahjuma atlikuschu
 nodatu apstrahdaschanu usnehmahs: G. Pasit's — V. nod., A. Ahrgal's
 — VI., A. Weber's — VII., K. Purinsch — IX. nodatu. Pee tam tika
 nospreehts, leela tautas-dseesmu krahjuma deht, kas ko-
 missija falasijees, schoreis tikai tahdas tautas-dseesmas nodrukahht,
 kas dseed par „ohsolu“ un „leepu“. — Ta tad tagad rakstu krahjumâ
 wifas 10 nodatas ir schahdâ wihse isdalitas:

I.	Bahrflats par sinibu komissjas darbeem	B. Dihriks.
II.	Komissjas lohzehtu rahditajs	B. Dihriks.
III.	Waloda	Andr. Dihriks.
IV.	Mitologija	K. Kalninsch.
V.	Teikas un pasakas	G. Pasit's.
VI.	Tautas-dseesmas	A. Ahrgal's.
VII.	Sakamee wahrdi un mihklas	A. Weber's.
VIII.	Likumi un eerachas	J. Grosenwald's.
IX.	Wehsture un semes apraksti	K. Purinsch.
X.	Bibliografija	A. Ahrgal's.

Istrahdajumi japeesuhthâ ne wehlah ka 15. Janwari nahfoschâ
 gadâ. 3) B. Dihriks nodewa iswillkumu is „Balt. Wehstn.“ gada-
 gahjumeem, kas sibmejahs us augschâ minetahm 10 nodatahm, ar to

wehleschanohs, ka lahds usnemtohs lahds iswillkumus fastahdiht ari is ziteem laikraksteem, ihpafchi is jaunaleem gada-gahjumeem. 4) Nospreeda, studenteem schini pusgada isdalih 200 rubl. palihdsibas, preeksch lam Jelgawas swehtku-komissija, ka A. Weber's sinoja, nospreedufi doht 100 rubl. 5) A. Weber's nodewa 28 no Udses pag.-wezala komissijai peesuhstitus sehjumus no A. L. Schlozer'a „Staatsanzeigen und Briefwechsel“. 6) B. Dihrikis nodewa 112 no Sehpileescha P. Blauberg'a peesuhstitus tautas-dseefmas par „ohsolu“. Blauberg'is pee tam stahstijis: „Sehpileeschds agral bijis eeradums, gohdibas jauneem puifcheem, ap galdu pee alus sehdoht, dseedaht katram pa 12 dseefmahm par ohsolu, un kas to nesphejis, tas tizis no galda atraidihts.“ Is schahdahm dseefmahm esohht ari wina krahjumus falafjees. 7) A. Weber's nodewa diwus tautas-dseefmu krahjumus no J. Rubena is Ehrgeem. 8) Daschi sikhaki pahrspreedumi.

Wehlam darbam dauds felmes, un ar preeku redsefim scho „krahjumu“ laudis nahkam.

Rihga. Wahzu dseedafchanas-swehtki taps nahkofchu wasar notureti no 14. lihds 18. Junijam. Latweeschu dseedafchanas-swehtki fahkfees 17. Junija. Ta tad diwi pehdigahs deenas no Wahzu un diwi pirmajahs deenas no Latweeschu dseedafchanas-swehtkeem fahritihs kohpa.

No Tehrpatas. Preeksch Baer'a peeminas-sihmes ir lihds schim eenahkufchi 20,447 rubl. 46 kap.

Mehwale. No 1. Dezember f. g. fahkotees taps Mehwalis isdohta jauna Wahzu awise „Revaler Beobachter“, kas makfahs par gadu 7 rubl. Redaktors Guschens Heubels apsohla ne wis ween sinoht par wehra leekameem notikumeem, bet ihpafchi pahrspreest reformas jautajeenus. — Jaunajam redaktoram, kura kreetnibu pasihstam, wehlam firnigi labu isweizibu.

Jeljawetgrada. Ra telegrafs sino, fanehma 14. Novemberi scheijenes dselszeka-stanzija lahdu jaunu zilweku. Kreemu awises nefs par fanemtschanu schahdas sinas: „14. Novemberi, wakara, eenahja Jeljawetgradas bahnusi lahds jauns zilweks un nodewa lahdu masu pauninu. Winsch fazija, ka nahloht is Ddesas. Sweroht atrada pauninu brihnum smagu, un tapehz to darija sinamu schandaram. Schandarms usafzinaja jauno zilweku, lai pauninu taisohht wala; bet tas leedsahs to dariht. Winsch fazija, ka to esohht no lahda pasihstama dabujis un nesinoht, kas tur esohht eeksch. Jauneklis tapa fanemts, lai gan gribeja pretotees. Pehz tam winsch isfazija, ka peederohht sozjalistu partijai. Pauninu attaisohht atrada 13 bleka-dohses ar mitroglizerinu, un pee wina pascha 2 glahsites ar gisti. Pee pahrlausfchanas winsch fazija, ka wina wahrds esohht Jefremow's.“

No Charkowas. Grafhs Baranow's un wina pawadoni ir ne fen atpakal bijuschi leelas breefmas. Rahda stanzija us Afowas zeka stanzijas-preekschneeks bija dewis sihmi, lai wilzeens brauz, lamehr no ohtras pufes wehl nebij fagaidihts pasafsheeru wilzeens. Rahdas 3 werstes nobrauzis, maschiniists eeraudisija pasta wilzeenu, kas pilna spehka shkrehja pretim. Tikai zaur lahda zeta-farga seewu tika no-wehrts, ka wilzeeni nefaduhrahs. Seewa pamanija abus wilzeenus un ussprauda draudefchanas-sihmi. Wilzeenu waditajeem isdewahs wilzeenus aptureht, ta ka tee lahdas 50 asis weens no ohtra palika stahwoht. Grafhs Baranow's un wina pawadoni guleja schai brihdi un nesinaja neka no breefmahm, kas teem draudejufchas.

No Smolenskas. Maslawas generalgubernators, kura pahrwaldifchanā stahw ari Smolenskas gubernā, ir islaidis stingru pawehli dshreenu-pahrdohstawu sinā. Dshreenu-pahrdohstawas nedrihkt aisflaht lohguš, un saldatuš, skohlenuš un seeweefchuš tanis pawifam nedrihkt eelaist; ta tad ari danzofchana un musika nedrihkt buht. Kahrts, Paulinus u. t. pr. ari nedrihkt tureht. Kas tam preti dara, teel pirmā un ohtra reifa ar 25—300 rubl. apstrahpehts; trescha reifa teel pahrdohstawa us lahdu laiku shlehta; zetortā atgadijumā generalgubernators nosaka pats ihpafchu strahpi.

Kertschas pilsehta, pee Melnahs juhras, esohht lohti lehtas filkes; tas noteeloht ne wis tamdeht, ka winas tur schogad ihpafchi labi isdewufchahs, bet wiswoiral zaur to, ka filkes newarohht ilgi usglabaht, jo ne-esohht tahdu zilweku, kas prohtohht winas labi eefahliht. Ta ne fen tur polizeja atnehmuš lahdu 1 1/2 miljonu filku, kas bij palikufchas nederigas.

No Rischneudinskas (Irutskas gubernā). Kreemu awise „Nowosti“ sino, ka starp noteefateem noseedsneekkeem reti noteeloht sawads eeradums, ko jaunala laika turenas zeetumās eewehrojufchi. Geradums ir schahds, prohti noseedsneeki, lai waretu sawu likteni pahrs-

grohsht, pahrmaina sawus wahrduš, un wahrdu pahrmainifchana mehds notikt us schahdu wihsi: Rahds noseedsneeks, kas us ilgaku jeb nenofazitu laiku ir noteefahs us peeliffchanu pee strahpes-darbeem, pahrmaina ar lahdu wasanki, kas atfuhthts us nomeschanohs Sibirijs, sawu wahrdu, waj nu naudu makfadams, waj ari pa leelakai datai zaur laimigu kahrtschu-spehli, tur wasankis sawu wahrdu lihds ar sawu weeglako sohdu paspehle pret zita wahrdu un gruhtaku sohdu.

Kad nu wineem isdohdahs peenahzigohs eerehdans apmahniht, tad teel tas, kas bij noteefahs us nomeschanohs us dshwi, aifuhthts pee gruhteem kalnu-raktuwes darbeem, un tas, kam bij jazeefsch schis minetais gruhtakais sohds, atkal nahk pee weeglaka sohda. Tahdi laudis, kas usnehmufchees preeksch ziteem gruhtaku sohdu zeest, zitu noseedsneeku starpā bauda ihpafchu zeenifchanu un eewehrojufchanu; wini to isdara daudsreis tikai lahdas masas atlihdsinaschanas deht, lai gan wini labi sinā, ka wineem, ja wini tiks peenahkti, huhs pahrspeefschama gruhta meefas strahpe un wina eepreekschigis sohds zaur to tiks pawairohts. Ta par peemehru bij lahds 16 gadus wezs sehns, Feodors Gorn's, nosohdihts us nomeschanohs us dshwi Sibirijs. Winafch par 30 kap. pahrmainija sawu wahrdu ar 30 gadus wezu noseedsneeku un usnehma ta gruhto sohdu, prohti pee kalnu-raktuwes darbeem strahdaht. Tikai wehlat nahja schi krahpschana pee gaismas, kad eewehroja, ka noseedsneekam wajjadseja buht 30 gadus wezam un winafch tik bij 16 gadus wezs. Daschreis ari noteefahs, ka lahds arestants par zitu isdohdahs, kam weeglaka strahpe jazeefsch, un ta weeta eet weeglako strahpi fanemt, eekams ohtris, neka no tam nesinadams, paleel zeetumā, lihds winafch teel gruhtakam sohdam nodohts.

Tiflisa preeksch lahdam nedelahm tikufi atklahta anglu istahde. Bet deemifchehl bijuschi peemeldejufchees lohti mas dalibneeku. Gemeflts esohht meklejams turenas dahrsneezibas semā stahwohli — augfcha minetā preekschmetā.

Paste, kas is Drenburgas ar naudu gahja, ir tikufi aplaupita; walsts-naudas ween ir atnemts 70 tuhst. rublu. Dohmā, ka pasiljons ir bijis draudisiba ar laupitajeem, un tadeht tas tizis tuhlt apzeetinahts.

Bagasta-skrihweri, ka A. L. sino, netapfchoht turpmaf — pehz lahda waldibai eesneegta projekta, — no pagasta zelti un atlaisti, bet no apraklu-komissijahm semneeku leetas.

Semneeku semes dalifchana Kreemija. Ka sinams, pee Kreemu semneekkeem gandrifs wifur pastahw fahdschas kohpiga semes waldifchana. Ikgadus seme teel isdalita starp fahdschas familijahm, un beeschi atgadahs, ka semes-gabali sawus faimneekus maina. Tahda kahrtiba stipri aptur semneeku faimneezibas attihstifchanohs, jo kas gan gahdahs par lahda semes-gabala labofchanu, kad to nahkamā gadā walda lahds zits? Tagad nu sino, ka eekschleetu ministerija apspreefchoht preekschlikumu, ka fahdschu semes dalifchanas teesiba tiktu drufku aprohbeschota, un prohti tai sinā, ka nebuhtu brihw dalihht semi ilgadus, bet ka isdalifchanai japaleel spehka lahdu nosazitu garaiku laiku. Tahlak minehts preekschlikums nosaka, ka tahda seme, kuru lahds semneeks pats usplehstis, paleel wismasaf wina pahrwaldifchanā 18 gadus, un plawa, kuru tas zaur labofchanu radijis, wismasaf 20 gadus. (B. W.)

No ahrsemehm.

Wahzija. Grafhs Schuwalow's mahjas braukdams us Pehterburgu ir 29. Nowbr. (11. Dezbr.) atbrauzis Berlinē un pusdeenas laika no Wahzu keisara Wilhelma peenemts audienzē. Pehz tam winsch ir apmeklejis keisareni un krohna-prinzi. 1. (13.) Dezbr. winsch aisbrauzis us Warzinu pee firsta Bismar'ka.

Bismar'ka dakters, Dr. Strud's, kas jau ilgaku laiku ufturahs Warzinā, paliks tur ari wehl turpmaf. Sawus walsts-amatus Dr. Strud's wadihs is Warzinas. — tapat ka Bismar'ka sawus.

Zaur Bismar'ka papu Wahzijai ari wehl gadijufchees jauni preeki, jo no Berlinē tika sinohts 15. (27.) Nowemberi, ka Bismar'ka tizis par weztehwu. — Wina meitai, grehfenei Marijai Hangu, ir peedsimis dehlens. Kad schi wehstis ipaudahs pa Wahziju, tad firsta kgam fanahja pa telegrafu laimes-wehleschanas no malu-malahm. Ra daschi simtu Wahzeefchi jau fenal bij eedohmajufchees, ka wineem teesiba ar Bismar'ku sarakstitees un tam ta peesuhtht daschadus jahlu-eewehleschanas-raktus — pret gikti, melmenu-sehrqu, galwas- un kaulu-fahpi, dshflu-kaiti, fa-ih-gumu, leetuwenu, ta ari tagad, tur firstis tizis par weztehwu, wini nau kaweefufchees tam peesuhtht daudis tuhstufchus telegramus

ar laimes-wehleschanahm. Schihs sinas nu gan wehl ir islasamas, jo tahs ir lohti ihfas, tapehz ka Wahzija malka katris telegrama wahrds gondrihs 5 kapeikas; bet ko tad lai nu dara ar tahm par pasti peefuhitahm garajahm laimes-wehleschanas wehstulehm — ar dsee-fmahm un perschahm; ka tahs lai islasa?! — Waj te nebuhs Bis-mar' am wairaf mohlu, nekã ar wifahm kaulu=fahpehm?! —

Austrija. Walsts-fapulze nu schinis deenas pehz wairaf afeem stribineem ir peenehmufi to preekschmetu, ka Austrijas kara-spehks nahklofchds desmit gaddõ fastahwehs is 800 tuhst. wihru.

Albaneeschi ar Montenegreescheem schinis deenas atkal labi islahwufchees; zil ilgi teem atkaus ta ispehlotees, nemar wehl ihsti sinah. Buhtu jau gan leelwalstihm ja-eeruna saws wahrds pulka, jo, ka redsams, bes tam wini ne-apflufhs; un Turks weens patõ tohs nespehj apmeerinaht.

Zulu-Kasereem (teem pascheem, kas wafara bij pee mums Zel-gawã) ir Praghgas pilsehta, Austrija, notizis lohti nepatihkams at-gadijeens. Tee gahja pa eelu; te kahds pahdrohsh sehs, gribe-dams sinah, waj ari melnajeem fahp, fahchris fueega-pizku — laisch weenam par muguru. Zulueeschi dufmas dewahs sweedejam pakaf; sehs eefrehja kahda bahrdas-dfineja darba-weeta, un bij is turenes zaur fahnu-durwihm ahra un — prohjam. Bet Zulueeschi ne-atstahja til ahtri darba-weetu, ka sehs; tee fahita spoghulus un lohguõ, un tad dewahs atkal tahlak, sehsnam pakaf, us ohtru tahdu darba-weetu, kur ta-pat wifu smalki fadaufija. Te peesteidsahs polizeja un tshetri sal-dati; bet ari tee dabuja matihht Kasere dufmas, — melnee krahwa, ka sibenoja ween! — Tomehr kautineem beidsotees israhdiyahs, ka diwi no Zulueescheem bij grubti eewainoti, un, no leela kauschu bara pawaditi, peedaufitee tila aifwesti us flimnizu.

Wisjannafahs sinas.

Uf Londoni sino telegrafe, ka kad Indijas wihze-fehnisch (Ang-ljas fehninenes weetneeks) atbrauzã Kalkutas pilsehta, kahds wihrs us winu isdewa 2 schahweenus, bet netrahpija. Slepawõ fawemts, un israhdiyahs par weenu peedschruschu Indijaneeti. Zita telegrama atkal sino par kautinu, kas pee Kabulas, us deenwifchu pusi no Balahifaras kaluem, Anglescheem bijis ar pret Angliju fadumpejufcheem Afganistu pulkeem. Generakeem Mekferfo'nam un Mesh'am bija pawehlehts fawas regimen-tes pee Kabulas fawenoht. Zajtneeki un artilerija nonahza pa agri un no leelem eenaidneeku pulkeem tapa fagaiditi. Til ohtra deena, kad Mekferfo'ns nahza palihga, isdewahs no wineem atlautees. Uf abahm pufehm daudsi kritufchi; Afganisteeem wairaf.

Semkophiba un fainneeziha.

Kahdi padohmi pee lohpu-audsinafchanas un tureschanas.

(Beigums.)

Skaitli daschbrihdifsdohd labaku leezibu, nekã wahrdi un padohmi. Tapehz beidsiht pasneedsam scho sinojumu, kas ar faweem skaitkeem peerahda, ka pee labas lohpu-lohpschanas ari lauku-augli eet wairumã:

Mih-Prubfijas leela semkophibas beedriba sino fawã gada-pahr-fkatã par diwahm fainneeziham, lai waretu peerahdiht, ka ar pla-fchaku lohpu-audsefchanu labibas ne-ihnahl nemas masak, lai gan lauki preeksch labibas teel masinati zaur to, ka weenu datu no laukeem at-stahj preeksch lohpu-baribas audsefchanas.

Weena muischa, pehz muhsu rehkinumu kahdas 482 puhweetas leela, ir 1865. gada us arenti isdohda. Tas patõ arendators walda winu wehl tagad. Kad wunsch scho muischu usnehma, tad tai bij kahdas 354 puhweetas tihrumu, zita seme bij — mas lohptas plawas un ganibas. Arendators fahka tureht wehrschus preeksch baro-fchanas, preeksch kam plawas tila labi isgrahwotas un tihrumu sema-kahs weetas atstahdas var ganibahm un aptaifitas ar fehtu. Tagad schai muischai ir kahdas 275 puhweetas tihrumu un kahdas 206 puhweetas plawu un ganibu, kas nekã neteel artas. Barojamo wehrschu schẽ ir leels pulks, kas til ihfu laiku teel baroti un tad til-lab seemã, ka wafara isdohiti preeksch kaufchanas. Par wafaru winus laisch gandõ, un bes tam tee wehl dabu ehas-raufchus. Seemas-bariba ir rahzeni, kas muischas semẽ augufchi, un bes tam wehl dohd, ta pat ka wafaru, ehas-raufchus un miltus. Tilab muischas ihpafch-neeks, ka ari tagadejais arendators pirmajõs gaddõ iskuhla no tahm

354 puhweetahm ne daudf wairaf par 1600 puhru labibas. Lai gan tihrumu seme tagad par fahdahm 20 procentehm masaka, prohti til 275 puhweetas ween teel apstahdatas, tad tomehr pehrn seemã efohht iskults 3360 puhru labibas, un schai seemã isnahks warbuht wehl wairaf.

Weenai zitai muischai tai aprinki ar fahdahm 1067 puhwee-tahm semes — schẽ eerehkinatas wairaf ka 100 puhweetas mescha, kas wehl tagad labi uslohtõs — bij 855 puhweetas tihrumu un 105 puhweetas plawu, kad tagadejais ihpafchneeks to pirla; 15 gadus atpakaf wunsch fahka tureht wehrschus preeksch barofchanas (un bes tam wehl kahdus jaunus sirguõ) un atnehma tapehz no tahm 855 puhweetahm tihrumu kahdas 200 puhweetas preeksch pastahwo-scheem ganibu aplohkeem. Wehrschus tura par wafaru aplohkõs, par seemu baro ar rahzeneem, bes tam wehl ar ehas-raufcheem un milteem. No wifseem laukeem, t. i. no tahm 655 puhweetahm, ir eekults pa-wifam 8000 puhru labibas.

„Abas schihs fainneezihas,“ ta sino tahlak gada-pahrskats, „ir ar wifseem eenahlumeem schẽ apraifitas tadeht, lai waretu peerahdiht, ka graudu ne-ihnahl nemas masak, kaut ari sehjas-laukus pamasina; bet ka turpretim pamasinati lauki isdohd wairaf, ja pamasinafchana teel isdarita labi un ar sinu.“

Mums schkeet, ka schis sinojums ari preeksch muhsu semkoph-jeem ir no leela swara. Jo ka esam no daudseem dsirdejufchi, tad ari schẽ ir labibas un linu-lauki daschõs weetas leelaki, nekã plawas, ganibas un lohpu-baribas lauki; schi ir ta weenigã waina, tadeht lauffainneezihas ne-eenes til daudf, ka wajjaga. Nekãd ne-aifmir-fim fewifschki wehra likt gohdajama lauffainneezihas skohlotaja Zul. Kuhn'a wahrduõ: Daudf baribas, daudf mehflu, daudf labibas, daudf naudas. (R. 3.)

Zaur behdahm pee laimes.

(Beigums.)

Herberts wehl kawejahs. Wunsch apkampa Susannu pirmo reisi. Mas minutes wehlak aibrauzã.

Marija steidsahs Herbertam preti.

„Mihlajs Herbert, ka es Lewi gaidiju. Bet kur ir Tawa bruhde, kapehz ta nebrauzã lihds. Waj wina ir fashlimufi? Saki, ka gribu buht winai ihsta draudsene!“

Abas mahtes gan nebij gaidijufchas tahdu fatifschanohs, bet ko winas gan buhtu fazijufchas, kad buhtu dsirdejufchas wehlatas farunas.

„Tas bij no Lewis gudri darihts, ka Tu faderinajees bes mah-tes sinas. Tu esi man nonehmis smagu nastu.“

„Bet kahdu nastu?“ Herberts wajjaja.

„Waj tad Tu nesini, kahdas dohmas bij muhsu mahtehm?“

„Zil es atminohs, tad Tu, mihla Marija, tam nemas nebiji preti,“ Herberts atbildeja.

„Ta gan bij, bet tad mehõ wehl bijahm behrni. Tagad — ta-gad tas ir zitadi. Es gribu Lew wifu isstahstihht. Es mihleju fawas draudsenes un skohlas-beedrenes brahli Dõkaru von Hohenheim. Nu Tu sini, kapehz es preezajohõs par Tawu faderinafchanohs.“

Herberts nu skaidri sinaja. Wunsch wehlejahs buht mahjã, fawas bruhdes tumumã, bet fashneedsa tila nakti Wardensteina pili. No Susannas istabas-meitas dabuja sinah, ka wina efohht pa deenu bijufi zeeraht un tagad jau gulohht. Meitai bij peeteifufi, ka lai winu ne-mohdina.

Dhtra rihã istabas-meita, newaredama Susannu fagaidiht usze-kamees, eegahja istabã un atrada, ka wina nemas nebij gulejufi. Ari neweens ne-atminejahs redsejis Susannu pahrnahkam.

Pehz pusdeenas atnesa meschafargõ Susannas zepuri, ko esarã, un leetus-schirmi, ko atradis laiwã. Par welti ismekleja esaru; nekã bes nebij wairaf atrohdamõs.

„Ta jau ir weza teika, kas esarã eekriht, ir muhscham pasudis,“ dsirdeja laudis runajam.

„Nu ihpafchi sinu, ka Susannu mihleju,“ Herberts fazija fa-wai mahfai.

Ari dischlera Reintera mahjã bij wifõ lohti nofkumufchi deht mih-lotahõ audschu-meitas ahtrahõ nahweõ.

Bawafari, kad augtu-lohki jau stahweja pilnõs seedõs, kahda jauna meitene, gehrbufees semneeku apgehrbã. gahja us Wardensteina pili. Jo tuwal pee pils nahza, jo rahmaki tapa winas fohfi.

„Wehl ir par agru; wehl es nedrihtstu pili rahditees,“ wina runaja pati pee fewis. „Gaidischu labak zeema, libds no-ees faule.“

Zekmalâ bij zeema kapi; us tureni steidsahs jaunâ meitene. Uf kapeem bij kahda jauna feewina, ta puschoja fawa ne sen nomiruschâ behrna kapinu. Ari bij weens nupat israfts kaps, kas gaidija fawu eedshwneeku.

„Zuhs gan schè efeet sweschâ,“ feewina fazija.

„Ja,“ meitene atbildeja. „Es nahku no tablenes, apmekleht kahdu radineezi; bet preeksch ka gan ir schis kaps?“

„Tad gan Zuhs efeet no tablenes, kad to nesineet. Tas ir wezahs Josefines kaps! Bet kas Zums kaisch, waj ta gan bij ta radineeze, to gribejacht apmekleht?“

„Ja, es gribeju eet pee wezahs Josefines; ko nu lai daru?“

„Pateezet libds rihtam pee manis. Mehsh gan efam nabaga semneeki, bet til dauds jau spehshim.“

Buestundu wehlah fehdeja sweschineeze pee wafarinu galda.

„Es eeschu riht, pirms faule lez,“ meitene fazija.

„Bet waj nepowadifeet papreeksch us muhschigu dufas-weefinu fawu wezo radineezi? Buhshoht lepnas behres; ari grahshs buhshoht klahht.“

„Es newaru,“ sweschâ atbildeja. „Kad ne-iseimu preeksch faules, tad tilai nalki tohpu mohjâs.“

„Zuhs gan eefect pee faweem wezakeem,“ feewina waizaja.

„Man nou wezaku, tilai ween mahtes tehws,“ meitene atbildeja.

„Waj tad Zums ari nau radu?“ feewina waizaja.

„Ne,“ meitene atbildeja. „Bet waj Zuhs man newareet faziht, waj jaunais grahshs jau ir apprezejees?“

„Apprezejees,“ feewina fazija brihnidamees. „Wina bruhhte jau noslihka!“

To dsirdoht meitenes dohmas greefahs us maso meschlunga muishchu. Tur wina bij us zeteem luhgusi wezo simgalwi, lai tas winau apflehtu no breefmigeem zilwekeem, kas to newarohht eeredseht. Wina bij sohlijusi to nekad ne-attstahht.

Behz brihtina wina waizaja tahlak: „Kur tad winau apraka?“

„Wina noslihka masajâ esarâ,“ feewina fazija nopeetui tahlak.

„Kas tur eekriht, tas wairs nenahl pee deenas gaismas. Til weenuweenigu reisi kas bij ohtradi; bet tahs bij leelas grehzineezes meefas. Grahsha bruhhte bija jauna un nenoseedstga.“

„Bet es dsirdeju, ka winsch efoht faderinajees ar fawu mahtes mahfas meitu Mariju. Waj winsch to neprezeja?“

„No tam es neka nesinu. Abas jaunakahs Haldena freilenes tagad ir bruhthes, un abahm buhshoht weenâ deenâ kahsas. Jaunais grahshs efoht lohtri mihlejis fawu bruhhti.“

Sweschâ aplahja gihmi ar abahm rohlahm.

„Zuhs gan buhfeet noguruschi; es Zums tuhliht uftaisfichu gultu.“

„Sateet man, ka klahjahs Forberg'im, Dam-muischas lungam?“ meitene wehl waizaja.

„Tam slepkawam?“ feewina atbildeja. „Winau jau ir fafneedshs sohds, ko pelnija.“

„Waj winsch ir miris?“

„Ne, winsch gan wehl ir dshwsh, bet nabags. Wina muischa taps pahrdohhta.“

„Paldewsh Deewam, ka ne-esmu nahkusi par wehlu,“ meitene nopuhthas.

Birms faule uslehza, bij meitene jau atstahjusi zeemu.

„Ko es nu lai daru?“ wina runaja pati pee fewis. „Buhthu Josefine wehl dshwa, tad gan sinatu, kas jadara. Bili es nedrihtstu rahditees; tur mani tura par miruschu. Kad zitadi newareschu, tad nodohschu papihri pee teefas, un eeschu atpakat. Wispirms wehl reisi gribu redseht wezahs Josefines kapu.“

Pee Josefines kapa stahweja jau it agrâ rihtâ grahshs Herberts un wina mahfa Amalija. Abus usfkatoht jau tuhliht wareja redseht, ka bij pahrlaiduschu daschu ruhktu stundinu.

„Es nekad netizeju,“ Herberts fazija, „ka Susanna tishchi buhs noslihzinajusees; drihsal wareju dohmaht, ka buhs bijis kahds nelaimigs atgadijeens. Wezâ Josefine man nu wisu iststahstija. Es dohmaju, ka wina buhs kahdâ leetâ maldijusees un aisbehgusi, atstahdama drohshas leezibas, ka nonahwejusees. Tapehz zeresim, ka winau atradischu.“

„Zeresim!“ Amalija lehni atbildeja; bet winai nebij wairs zeribas.

Kapu-wahrtri tapa atwehrti un eenahza kahda semneeku drehshs gehrbusees meita. Rihta-faules stari apspihdeja winas bahlo feiju.

Herberts paskatijahs — skatijahs brihnidamees weenu azumirkli — ohtrajâ winsch tureja Susannu fawâs rohkâs. —

Ari us Ernsta Forberg'a feijas bij seema atstahjusi ne-isdsehshamas pehdas. Behz mas deenahm wina muischai wajadseja tapt pahrdohhtai. Ko lai tad eefahl? Winsch apluhkoja pistoli, kas karajahs pee gultas.

„To esmu pelnijas,“ laudis fazihsh.

Beerahht ilgahjis fatika grehseni Amaliju.

„Zuhs schè, zeen, grehsene? Warbuhht buhfeet apmaldijusees.“

„Es Zuhs mekleju mahjâ un ne-atradusi nahzu Zums pakat.“ Grehsenes balsis bij lehna un bailiga.

„Ko wehlatees, zeen, grehsene?“ Forberg'is prafija auksti. „Warbuhht gribeet pirkt manu muischu, un tapehz nahzeet to apluhkoht.“

„Es Zums nesu labas wehstis, Forberg'a lungs,“ Amalija atbildeja.

„Pateesi!“ Forberg's atbildeja. „Tahs es labak dsirdetu no zita, nekâ no Zums.“

„Mana mahtes brahta slepkawa ir atrastis; winsch pats to ir isteizis.“

Preezigs fmaids pahrlahja tagad Forberg'a feiju.

Amalija nu nehmahs wisu iststahstihht. Wina stahstija no wezâ grahsha laulibas ar meschlunga meitu. Meschlunga gehgeris ari efoht meitu mihlejis. Resnadams, ka ta ar grahshu ir falaulata, un dohmadams, ka grahshs to peewihlis, tas apnehmees atreebtees. Behz ilgeem gadeem tas ari notizis. Gehgeris fatizis wezo grahshu meschâ un to noschahwis. Wina ari stahstija, ka grahsha meita no wineem aisbehgusi un no gehgera, tagadeja meschlunga, nahwes-stundâ dabujusi rakstisu leezibu, ko winsch ari wehl isteizis leezineeku preekschâ. Tagad Zuhs tad ari atwehlefeet, ka to par labu greescham, ko efam noseeguschees pee Zums.“

„Ko Zuhs man wareet lihdsseht! Redohmajeet, ka peenemfchu dahwanas! Zuhs mani turejacht par slepkawu, un to es newaru aismirft. Schè pat, schai weetâ, Zuhs pee manas kruhts swehrejacht muhschigu mihlestibu — un pehz ihfa laika Zuhs mani turejacht par slepkawu. Zuhs mani toreis labaki pasinaht, nekâ ziti; bet Zuhs — pirmâ mani atstahjacht. Waj Zuhs nu dohmajeet, ka no Zums peenemfchu palihgu. Nekad; kad ari weens fmaids no Zums mani waretu glahht no nahwes, pat tad es atgreesstohs prohjam un nekautu tam notift.“ —

To wisu dsirdoht Amalija nepasaudeja duhshchu, bet runaja tahlak:

„Zums ir teefiba pee manis atreebtees. Es esmu nepareisi darijusi, bet ne-esmu masak zeetusi. Mihlako par slepkawu tureht, nau weegla leeta. Kapehz Zuhs fewi ne-attaisnojatees. Zuhs nefazijacht neweenu wahrdu. Tapehz Zuhs turejahm par wainigeem. Bet tagad neteefasimees. Zuhs tagad spreeschat par mani bahrgu, bet taisnu teesu. — Peemineet to deenu, no kuras Zuhs nupat runajacht. Bij jauka pawafaras-deena, ka schodeen. Seedeja tapat ka schodeen jaukas wijoles un zitas pukes. Birms Tu man atklahji fawu mihlestibu, Tu man pasneedst puku-seedinus. Redst, schè ir tee paschi. Es Dewi tureju par slepkawu, bet es Dewi ne-aismirfsu. Dewi meerinaja laba firds-apfina; es turpreti biju bes zeribas. Aismirfti wisu, un mehsh dshwofim laimigi. Tu negribi ne laipnu wahrdu man faziht? Apdohmâ Ernst, ka mehsh warbuhht fateekamees beidsamo reisi.“

Forberg'is stahweja ka apstulbis. Amalija tomehr redseja, ka wahrdi winau bij aisgrahbuschi. Wehl reis winau fauzâ lehna, mihligâ balsi pee wahrda — un mihlestiba pahrawareja. Preeka-afaras raudadami winau weens ohtru aplampa, un Deewsh swehtija laimigo pahri.

Wezâ grehsene bij laba mahte, tillab dehlam, ka meitai.

„Nabaga Forberg'is,“ wina daudreis fazija, „ko mehsh pret winau efam noseeguschees! Amalija ir tagad ka no jauna peedstimuft. Ari Susanna ir man laba, mihla meita. Lai gan winau nau pehz muhsu kahrtas audsinata, tomehr war redseht, ka winas dshiflâs tel Wardensteina afinis.“ — Herberts un Susanna fawâ swehtitâ laulibâ dshiwodami afina, ka muhsu zeli daschbrihd eet „zaur behdahm pee laimes.“ —

J. R—g.

Jauna grabmata:

„Wezais Stenders“ fawâ dshwsh un darbâ aprakstihht no R. Kundfina.

Behz gadu-fimteneem daschreis tohp aprakstiti aismiguschu dshiwes-gahjumi, jo nahkamahs pa-audses ihpafchi faproht zeenihht flaweno weztehmu nopelnus. Pa dakai schè wahrdi ari fihmejahs us

„wezo Stenderu.“ Wefels gadu-fimtenis ir aistezejis no ta laika flaitoht, tad „wezais Stenders“, ka firmgalwis, strahdaja Latweefchu tautai par labu; un strahdaja leelu, strahdaja milsu-darbu, kas weenmehr stahwehs Latweefchu atminā un dšihwē. Kur gan buhtu Latweefchu jaunēkti un jaunēkles, kas nebuhtu smehlušchees gudru padohminu is „wezā Stendera“ gudreem padohmeem? Kur gan buhtu kahds gruhdeenitis, kas nebuhtu eepreezinajees ar „wezā Stendera“ wahrdeem? Kur kahda preeziga firds, kas nebuhtu lihgfmojupees un gamilejusi „wezā Stendera“ dseijas un dseesmās? Kur gan buhtu schuhplis, kur sahrks, — kur „wezais Stenders“ garā nebuhtu peestahjees klast, gan behrninus schubschinadams, gan peekufufchohs us pehdejo dufu pawadidams?! Iklatra tagadejo Latweefchu apdohmigā un prahtigā zihnišchanahs un zenschanahs mums atgahdina „wezā Stendera“ zihnišchanohs un zenschanohs. Lai ari dšimis Wahzeetis, tomehr warbuht tas leelakais Latweetis, ko Latwija audstnajufti, — buhs bijis — „wezais Stenders“. Un tomehr, lihds schim neweens nebij jo pilnigi apraktiis „wezā Stendera“ dšihwi un darbu. Minetā jaunā grahmata ir ispilbijusi fcho truhkumu. Schai grahmatai, kas lihds schim fawā pirmajā datā nahlufi laudis, ir 9 nodatas:

- 1) Wezā Stendera laiki Eiropā, Widsēmē un Kursēmē.
- 2) Latweefchu rakstneeziba preefch wezā Stendera.
- 3) Wezaki un behrnu gadi.
- 4) Skohlas un mahzibas laiks.
- 5) Pirmahs weetas tehwsēmē.
- 6) Dhtureij pa ahrfemehm.
- 7) Sumakstes basniz-kungs un Scherpils prahwefts.
- 8) Wezuma deenas.
- 9) Daba un karaktērs.

Schē pirmo reis stahw muhsu preefchā „wezā Stendera“ dšihwe un darbs — no wina behrnu deenahm lihds pat firmam wezumam. Sirsnigi un klaiji pateizamees Kundšina kgam par wina darboschanohs un publehm, pahreeginati, ka fchi grahmata Latweefcheem allaschiu buhs un paliks dahrga gara-manta. — Schē manam jautru garu, dšitas mahzibas un deewabihjibā isglistotu firdi. —

Bet kā wifur pasaulē mehds gaisma mainitees ar ehnu, tā ari pee fchihš teizamahs grahmataš buhtu wehlejušchees, ka daschā šinā buhtu zitadi.

Mums rahdahs, ka pirmā nodata par „wezā Stendera“ laiteem Eiropā, Widsēmē un Kursēmē ir tā rakstita, ka tee, kas nau baudijufchi augstskohlas jeb uniwersitetes mahzibas, to newarehs pilnigi fapraft. Atridsan isklaidroschanas par Lesinga, Kanta un zitu filosofu jeb dohameeku mahzibahm buhs pa leelakai datai Latweefcheem nefaprohtamas. Gandrihs pat katrā lapā rasees wahrdi un teizeeni, kas masak mahziteem buhs nefaprohtami. „Wezais Stenders“ bij tautas wihrs un tautas zihnis; tapehž „apraftam“ par wina dšihwi un darbu waijadsetu buht tahdam, kas nau par semu augsti mahzitam un nau par augstu masak mahzitam. Wifa tauta grib baudiht fawu „tautas mantu.“ „Wezais Stenders“ bij dšihwojoht faprohtams iklatram Latweetim, tapehž wina dšihwes un darba apraftam, kuzā, tā fakohht, garā augfcham zehlees, waijadsetu buht faprohtamam preefch katra Latweefcha. — Bet fchi waina, ja to par wainu war nosaukt, buhtu lehti pahrlabojama zaur to, ka Kundšina kgs, kas preefch tam fawas gara dahwanas mantoht mantojis, us fcho grahmatu dibinadamees, par „wezo Stenderu“ farakstitu wehl weenu grahmatu, kas buhtu wispahrigi faprohtama. Tahda grahmata, kā audseliga straume pluhstin pahrluhstu par Latwijas rohbeschahm. Ari walodas šinā, ne-eewebrojoht daschas paretas kluhdas,*) un to, ka wahrdi daschās weetas nestahw tai rindā, kuzā waijadsetu stahweht, ihpafchi, ka werbi jeb laika-wahrđi pehž Wahzu un Latinu walodas likumeem beeschi ween atrohдахs teizeenu galā**) — grahmatina usteizama, kā kreetna un laba. Wehlamees, ka fchi pirmā

) Lapas puse 12. Jaur taru un mehri bij pulks bairnzu isposhtit (?), laba teefa mahzitaju apmirufchu (?)
 „ „ 17. ... gan no tahdeem, kas to nehmahs aistahweht, gan no tahdeem, kas tai pahrmēt. (Ko pahrmēt?)
 „ „ 117. Kad tam pahrmeta alkimijas darboschanohs ... (darboschanohs alkimija?)
 „ „ 117. Daubf leetas, kur tas nejtaja, paprafsija ziteem sinatajeem. („paprafsija ziteem, kas sinaja“, jeb ari „paprafsija sinatajeem“?)
 **) Lapas puse 75. ... „kas pehž Franzujcha Woltaire wihses par religiju un tijibas leetahm smehjees.“ (... kas smehjees par religiju un tijibas leetahm?)
 „ „ 116. „Stendera gars bij leels, kas wairaf augstumā un plashumā, netā dšikumā un fihlumā gahja.“ (Stendera gars bij leels, kas gahja wairaf augstumā un plashumā, netā dšikumā un fihlumā?) u. t. pr.

Kundšina kga grahmata nebuhtu ta beidsama. — Schini laika, kuzā gandrihs iklatriš rakstidams raksta, kas titai proht tureht spalwu, ar preeku un gohđjufchanu ja-apfweizina rakstneeki — kā Kundšina kungs.

Raudas-papihru zena.

Rihgā, 28. Nowemberi 1879.

Papihri	prafija	matšaja
Rusimperials gabala.	7,87 rubl.	7,85 rubl.
5 proz. bairbiletu 1. islaib.	93 ³ / ₄	93 ³ / ₄
5 „ „ 4.	94 ¹ / ₂	93 ⁷ / ₈
5 „ instripz. 5 aishem.	94	93 ¹ / ₂
5 „ prebmiju biletēs 1. emif.	232 ¹ / ₄	231 ³ / ₄
5 „ „ 2.	227	226 ¹ / ₂
Behterb. 5. proz. pilf. oblig.	90	89 ³ / ₄
Kreewu sem. kred. 5 ⁰ / ₁₀ fihlu-fihm.	120 ¹ / ₄	120
Karlowas semst. 6 proz. fihlu-fihm.	—	97 ³ / ₄
Mehwales and. bankas atz.	39	38
Leel. Kreew. dšelfz. atz.	263 ¹ / ₂	260
Rihg.-Din. dšelfz. atz.	150	—
Din.-Wit. dšelfz. atz.	—	163
Warsch.-Teresp. dšelfz. atz.	130	—
Drelas-Wit. dšelfz. atz.	—	167
Rib.-Bolog. dšelfz. atz.	96	95 ¹ / ₂
Wast.-Wrest. dšelfz. atz.	102	101 ¹ / ₂
Waltijas dšelfz. atz.	—	104 ¹ / ₂

(M. W.)

Bretschu zenas.

Rabi rudsi, puhra	3 rubl.	— kap.
„ meefchi „	2 „	70 „
„ aušas „	1 „	75 „
birkaws krohna linu	58 „	— „
„ braka „	35 „	— „
muza krohna linfehlu lihds	11 „	— „
„ braka linfehlu lihds	9 „	— „
pohds sweesta lihds	6 „	— „
muza filku lihds	18 „	— „
birkaws fahls	9 „	50 „

Drupas un drufkas.

Dasch teiz, ka lauliba mehds buht
 Kā juhgs, ko panest nahkshs gruhht.
 Bet tomehr gandrihs wifst skreen
 Schai juhgā, un dasch afrās breen.

Tapat, kā dauds' mihl fihpolus

Un daschus stiprus dšehreenus;

Kaut par to jadohd fklaidra naud' —

Tad tomehr ehdoht, dšeroht — raud. — — E. J.

1) Kahds students leelijahs kahdā weefnizā ar fawahm sinatnibahm, ko prohtoht un spehjoht weenmehr, lihds kamehr kahdam lepnam kungam tas nepatika wairs dširdeht; tas fajija deewsgan augstprahligi: „Mihlais draugs! tagad nu Juhš eseet deewsgan teikufchi, ko wareet, bet teizeet reis, ko newareet, un es galwoju, kad es to wareschu.“ — „Nu,“ — students fajija, „es newaru aismakfahht fawu leelo rehkinumu weefnizas fainneekam, un nu man ir preeks, kad Juhš to wareset.“ — Wifseem weeseem smeijotees lepnaiš kungs aismakfaja studenta rehkinumu, un — aigahja.

2) Friedrichs Keelais, ko lastitaji pašhs is pasaulēs stahsteem, tapa brauzoht apgahstis zaur kufschera ne-usmanibu. Lai gan nebij nemas eewainohts, tomehr us kufschera dikti fasklatahs, un panehmis pahtagu gribeja fist. „Mans Deews, majestete!“ kufschers fajija. „Juhš eseet tas kreetnakais kara-wadons pasaulē, un tomehr paspehlejušchi daschu kautinu. Es, 30 gadu laika, fchodeen esmu paspehlejis pirmo, tas ir, Juhš pirmo reisi apgahstis, un Juhš man tuhlt gribeet fist. Tizeet, man wairaf tas ir schehl, kā Jums.“ — Rehniufsch pasmehjahs par schahdu johzigu runu, kahpa ratōs, kuri pa tam starpam bij uszelti, un brauza tahlak. A. P.—n.

Atbildes.

Fr. Anzmanim: Baldeews par peefuhstijumu. Nahkoshā nummura lafiseet. Beram, ka us preefchu neuhfseet tit fihiti ar fhojummeem.

Rahdam Kauzetim: Drihs hpidiſim Juhſu wehleſchanohs, kaut ari titai pa datai.

E. S.—tg: Rabi; ja-ustampa preefch 50. nummura.

jun. R—st—z.: — Baldeews!

Semtohpim A. P.: Dšim kahdu reis wehā.

.....i...: Stat. „Latw. Aw.“ № 50.

Sludinafchanas.

Kad pee Jaun-Platonas peederigā at-
raitne, Trihne Bendrup, Jaun-Platonas
Swirbul-Wirgeju-mahju fainneetu, Jana
un Annas Sperling, dehlu, Indriki, ihsta
weeniga dehla weeta par audietni (Adoptiv-
sohn) peenehmisi, tad teel no Wez-Pla-
tonas pagasta-teešas wiš ušajināti, kas
dohmatu teiktai behrna adopteerešchanai
tahdu likumigu eemešu zeli, 20. Dezemberi
f. g. šchaitan peeteitrees, jo wehlatas eer-
nas netiks klauštias, bet uš weetas atraidi-
tas. 3

Wez-Platonē, 23. Nowemberi 1879.
(Nē 293.) Preekschschd.: A. Weiland.
Teef.-str.: A. Allen.

Peē Wehtras-muiščas peederigā laul-
bas-pahris, Dahwas un Greta Muišch-
neef, ir Jaun-Platonas Weizetu-mahju
fainneetu, Anšča un Trihnes Herrmann,
dehlu, Dahwidu, ihsta weeniga dehla weeta
par audietni (Adoptivsohn) peenehmisi. —
Ja kas dohmatu teiktai behrna peenehmī-
šanai tahdu likumigu eemešu zeli, tam wai-
jag 20. Dezemberi f. g. pee Wez-Platonas
pagasta-teešas peeteitrees un jawas eer-
nas peeneš, jo wehlatas peenešchanas netiks
wairs klauštias, bet uš weetas atraiditas.
Wez-Platonē, 23. Nowemberi 1879.
(Nē 289.) Preekschschd.: A. Weiland.
Teef.-str.: A. Allen. 3

Jaun-Jelgawas mahzītāja pagasta-teeša
ušajina zaur šcho wišus tohs, kam tahda
pretruna buhtu deht tam, ka šcha pagasta
laulabts pahris, Pehteris un Ede Leijing,
pee Sautas pagasta peederigo Mahrina un
Annas dehlu, **Mahrtian Apperān**,
par jawnu behrnu peenem, 28. Dezemberi
f. g. pee šchihš pagasta-teešas peeteitrees
un jawas eerunas preekschā nest. 3

Jaun-Jelgawas mahz. pagasta-teešā, 17.
Nowemberi 1879.
(Nē 70.) Preekschschd.: J. Rittur.
(S. W.) Teef.-str.: J. Steinhart.

Salgales mahzītāja pagasta-teeša (Doh-
beles apr.) zaur šcho ušajina wišus tohs,
kui nomirušchajam Superdentes Mas-
Zgannu fainneetam.
Zehtabam Leijeneef'am,
barahda palikušchi, un tureem min. Leije-
neef's parahda palizis, lihds šchimi tektā
iflittam behtamajam ifflehgšchanas termi-
nam, 11. Dezemberim f. g. šchē ušdohtees,
jo pehž šchi terminā parahdu-nehmeji tiks
likumigi strahpeti un parahdu-bemeš ar sa-
wahm prašichanahm pee meera noraiditi.
Zgannōs, 15. Nowemberi 1879.
(Nē 54.) Preekschschd.: Platenef. 2
(S. W.) Ralstu-wed.: M. Baumann.

Kad pee Strundās pagasta peederigo lau-
lato draugu Geerta un Lihšes Konrad
dehlu, Kristi Konrad'u, pee Strundās pa-
gasta peeraktiā Anna Antekewig, kurai ne-
weena meefiga dehla nau, behrna weeta
peenem (adopteerd), tad teel wiš tee, kam
pret šchahdu behrna peenehmīchanu tahda
likumiga eeruna buhtu, no Strundās pa-
gasta-teešas ušajināti, to pee winaš lihds
22. Dezemberim f. g. kureš par weenigo
ifflehgšchanas-terminu nolikt, peeneš, ar to
peetohdināšchanu, ka wehlat neweens wairs
netiks klauštias, bet tiks muišchiga kusu-
zešchana ušlitta.
Strundā, 23. Nowemberi 1879. 3
(Nē 918.) Preekschschd.: K. Weinbach.
(S. W.) Teef.-str.: G. Uecker.

No Salahs-muiščas pagasta-teešas teel
wiš tee ušajināti, kam tahdas parahdu-
prašichanas buhtu no pee Salahs-muiščas
pagasta peederigā, Nulija mehneš f. g. no-
mirušchā muhrneeta

Jahua Warrenā
mantibas, lihds 30. Janwarim 1880.
gada, kas par weenigo ifflehgšchanas-ter-
minu nolikt, šchē meldeees. Tapat teel
ari wiš tee, kas tam to parahdā, uš-
ajināti, lihds minetam terminam šchē pee-
dohtees.
Salahs-muiščas pagasta-teešā, 28. No-
wemberi 1879.
(Nē 207.) Preekschschd.: A. Friedemann.
Teef.-str.: A. Grün. 3

Mundales pagasta-walbe dara zaur šcho
finamu, ka katram šchi pagasta lohželim
pehž weetneetu-pulka šprebumu no 15. Ok-
tobra f. g., tad kahds grideht no šchi pa-
gasta uš žitireeni pahrraktitees, netiks aht-
rak atlaišchanas-šhime iħdohta, lamchr wairšch
preeksch teešas un šchoblas-nama buhwes
atšeeneta kapitāla beħdešchanas 7 rubli
60 kap. nebuhš eemalšajis.
Mundales pagasta-namā, 24. Nowem-
berī 1879.
(Nē 584.) Pag.-wez.: J. Rosmann.
(S. W.) Strihw.: M. W. Blum.

Sohdus pagasta-teeša, Dohbeles aprinki,
dara zaur šcho finamu, ka 13. Nowemberi
f. g. kahds nepašhstams žilwešs (Zeitis)
pee šchēienes Lataju-krohguš weenu apied-
lotu, 6 gadu weisu, buhtanu sirgu peeseetu
astahjis un wais aħšchēfšis. — Augšcham
mineta sirga ihpašchnees war to pret šlu-
dināšchanas un barošchanas matšas atliħ-
dšinaschanu un šchaidru peerahdšichanu pee-
nešchanu 4 nedelu laika žanemt, žitadi da-
rihs ar wianu pehž likumeem.
Sohdus pagasta-namā, 14. Nowbr. 1879.
(Nē 525.) Preekschschd.: K. Pušchgalt.
(S. W.) Teef.-str.: C. Golowin.

Krohna Wez-Schwahrdes pagasta-teeša
ušajina zaur šcho wišus tohs, kam no ar
nahwi aħgahjušchā Wez-Schwahrdes Braifu
pagaidu-fainneeta

Zehtaba Danzier'a
tahdas parahdu prašichanas buhtu, jeb kas
winam to parahdā palizis, 12. Janwarī
1880. g. pee šchihš teešas meldeees, ar to
peetohdināšchanu, ka wehlat wairs neweens
netiks klauštias, un parahdu šchepēi tiks
likumigi strahpeti.
Wez-Schwahrde, 16. Nowemberi 1879.
(Nē 276.) Preekschschd.: J. Deutschmann.
Teef.-str.: J. Braun.

Kad pee Rundales peederigā laulabts
pahris Jahnis un Dahrta Keschge, kuram
meefigu behrnu nau, pee Mešchotnes pee-
derigo laulatu draugu Jura un Greetas
Schastles dehlu, Juri, behrna weeta pee-
nehmisi, tad teel wiš, kam tahdas eerunas
pret šchahdu adopteerešchanu buhtu, ušaj-
ināti, tahdas lihds 9. Janwarim 1880. g.
pee Rundales pagasta-teešas peeneš, jo pehž
šchi terminā neweens wairs netiks klauštias,
bet darihš tā Baltijas privat-likumu 185.
artikelis pawehl.
To lai eewehro!
Mundales pag.-namā, 13. Nowbr. 1879.
(Nē 1117.) Preekschschd.: C. Wefsmann.
Strihw.: M. W. Blum. 3

Bifstu-muiščas muišchwaldiba dara zaur
šcho finamu, ka pee Bifstu-muiščas Grik-
krohga, pastažela turumā, katrā laika

behrsa-malka
un
behrsa-šchagari
pahrdohdami:
behrsa-malka, 6'□, par aši — 10 rub.,
behrsa-šchagari, 6'□, — 2
Virzejem japeeteižahš pee muišchwāl-
dibas. 3
Bifstu-muišchā, 28. Nowemberi 1879.
(Nē 80.) (S. W.)

Krohna Salgales pagasta-walbe (Dohbe-
les aprinki) pahrdohš 6. Dezemberi šch. g.
Str. Salgales-muišchā wairakohlitajem

260 mehrus rudšu
no magahšhnes eesch masalahm dalahm.
Gumburgā, 19. Nowemberi 1879. 2
(Nē 219.) Pag.-wez.: Jacobsohn.
Rak.-web.: M. Baumann.

Jaun-Swirlantas pagasta-walbe zaur
šcho dara finamu, ka wina 29. Nowemberi
f. g., pulstien 1288 pūšdenā, no Jaun-
Swirlantās pagasta-magahšhnes masalahs
dalās wairakohlitšanā pahrdohš

306 mehrus ausu.
Norunas, sem lahdam pahrdohšchana
notiks, war katrā peektēenā pagasta-walbes
tanzelejā dabuht sinah.
Jaun-Swirlantā, 6. Nowemerī 1879.
(Nē 393.) (S. W.) Pag.-wez.: J. Stern.

No Bramberges krohna pagasta-teešas
(Dohbeles aprinki) teel finams darihš, ka
15. Dezemberi šch. g. pulstien 988 rihdā
Zalgrahwes Beker-krohgā, uš Lauka-Plingu
grunti, Mešchgalbs, šcho wafar ar nahwi
aħgahjušchā Anšča Pašter mantiba, tā
sirgs gulta-pehtu un dandž žitas wirtšchafes
leetas, wairakohlitšanā pret šchaidru matšu
taps pahrdohsa.
Beker-krohgā, 1. Dezemberi 1879.
(Nē 423.) Preekschschd.: D. Kronberg.

Rounas gubernā,
Schautu aprinki, pahrdohd awamu-semi
ar peederigahm ehtahm: 2 gabalus no 40
deserinehm, 1 no 30 des., 6 no 20 des.,
— 5 lihds 7 werštes no dšeljzeta attahm,
tā ari **Telshu** aprinki 890 des. semes,
gabals no dšeljzeta leelima. — kahdas 40
werštes no dšeljzeta. Uš rakštem, Arweu
jeb Wajhu walodā, uš **Wojesoras** mui-
schu, pahrdohš **Madšiwilšchkes** dšelj-
zeta-štonžiju, iħdohd klahlas šinas leel-
mahte Tolstoi. 4

Preeksch andelmaneem
jeb amatneefceem.
15 werštes no Leelupes, 5 jūhdies no
Jelgawas, jeb 6 werštes no Leel-Sefawas, ir
mešch
no kahdam 1 1/2 simta puhrweetahm, uš puši
behrsa, uš puši ohšcha un ohšola, pahrdoh-
dams Leeparas-muišchā, Rounas gubernā.
Luwatas šinas war dabuht Jelgawā, upeš-
eelā, Marcus Wulff'a namā, jeb ari Leepa-
ras-muišchā. 3

Labi
bubw=platšchi,
dāšchadās pilšehta dalās, ir ar lehtem no-
lihgumeem pahrdohdani. It ihpašchi uš
pee Unguru dihta ešošchā kousula Šchro-
beka aplohta, uš tura tagad jawnas eelās
un namu-platšchi šchchroht, war par leh-
tahm ženahm un labem nolihgumeem
dabuht grunteš dikt. Luwatas šinas
— par matšu u. ž. iħdohd remišors.
J. Schupp's,
pašcha namā, tuwu pee jūhrmalas.

Dšimt-muišchā Pataifē
pee Dohbeles, ir pahrdohdama weena data
behrsa- un
ohšola-fohfu,
ašis ušjūsti, pret tuhst štadru nauđu. —
Virzejem jameldahš Pataifē pee turenes
mešch-waldibas. 2

Rahwas-muišchā,
pee paštes-zela starp Leepaju un Ašputi,
ir dāšchas

mahjas
pahrdohdamas un iħnohmojamas. Noliħ-
gumus war dabuht sinah pee muišchwāl-
bas Leel-Rahwas-muišchā. 3

Geres-Stelpes-muišchas
alus- bħhšis
ir dabunams uš nohmū. Japeepraja Stel-
pes-muišchā (Vir. per **Wauške**) un Jel-
gawā, Stephany'a žudmalas. 3

Lohpu=nohma
ir no nahfošchēm Žurgeem dabunama Jaun-
Platonē. Japeepraja turvat pee muišch-
waldibas. 2

Wifu lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wišas sortes pašch-bihdeletu wišlabato
tweeschu=miltu,
tā ari rupjāhs un smalkāhs **Klijas** pahrdohd
par lehtafajem tingeem **G. Jakob-
sohn's,** Jelgawā, katolu-eelā Nē 16, šakofā
bohde. Tapat ari behrnu wišas sortes
mihšsti-wahrošcho širnu.

!Wauška!
Keegeli
teel Kauzemindes pagastā, 6 werštes no
Wauškas, pahrdohsti no
Kašchoku
mahju ihpašchneeta.

Smalkafahs Antwerpens
dakstinus
(no seelahs sortes), tā ari wišlabafahs
muhra-afminus
pahrdohd wišlehtel 5
Jugv. Thorsen,
Leepajā, leelajā eelā.

Weenu partiju bruhketu labu
maifu
pahrdohd 3
Stamm un Todleben's.

Jelgawā,
šakofā eelā Nē 30, ir weens namš ar auglu-
un šakru-dahru sem labem nolihgumeem tš
brihwās rohtas pahrdohdams. Rahtaka-
šinas dabunams pee nama-fainneeta. 3

Lohpu=lohpejs
ar labahm atestatehm, kam 100 lohpu pa-
šcham ar sawahm mehtahm jafohpi, war
weetu dabuht **Wifšwires-muišchā,** pee
Kandawas, par Žurgeem 1880. g. 3

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Wifū lehtafais Latweeschu kalenderis
preeksch 1880. gada.
Trihs reis tik leelš tā žiti Latweeschu kalenderi, ar dandž bildehm,
raibu wahfu un diweem peelikumeem, maksā tikai 25 kap.
Pirmais peelikums: Kuršemes leelkunga Biron'a bilde.
Dhtrais peelikums: Tšhetrbalsiga dšefma ar nohtehm.
Drusahš un dabujams Jelgawā pee **G. Sieslacka**; tāpat ari
dabujams wišās grahmatu-bohdēs. 4

Zelgawa.

Zaur ņeho daru ņinamu, ka eņnu Zelgawā apmetees par dakteri un peenem ņimneekus
no pulņņten 8-10 no rihta un
4-5 peh puseenas.
Dņiwes-weeta: Zeelajā eelā № 19, bekermeiņtera Mīnuth'a namā. 3

Th. Voettcher's.

Daru zaur ņeho ņinamu, ka es Zeepajā eņnu apmetees par

Dakteri.

Mana dņiwes-weeta atrohdaņs konņuta Sĉinobel tga namā, zitr. komers-bankā.
Dr. Louis Pohl.

Wahzu elementar-ņkohlā,

Zelgawā, paņtes-eelā, blakam ņanzijai, mahziba — wahzistā un kreewistā walodā — ņahņkes 7. Janw. 1880.
Stohlotajs P. Seewald.

Zelgawas

Latw. kurlmehmo ņkohlā

atladibņs ņkohlās-behrius uņ ņemas-ņwehtu watas-beenam uņtrabeen, 18. Dezemberi; ņkohlā atfal jahnaht ņwehtdeem, 6. Janwari 1880.

Zelgawā, 29. Nowemberi 1879. 2
Stohlas preekņneeziba.

Stohlotajs

kuzņņ ņkohlotaņu-ņeminariju apmeklejis, ar labahm leezibas-ņņmehm, tuņņit weetu war dabuht; lai tapehņ peemeldahs pee Wuhru-muiņņas waj Berkenes pagasta-waldebās, jeb pee Meņņa-muiņņas mahzitaņa.

Jamneklis

ar wajabņņigahm ņkohlās-mahzibahm, kuzņņ pagasta-ņkrihwera amatu grib mahzitees, war tahdu weetu dabuht pee Ranku pagasta-teeņas-ņkrihwera.

Teek meklehts no nahkoņeem Zurgeem weens ņapratigs

anglu- un faknu-dahrsneeks un weens uņtzigams

ņaimneezibas-ņkrihweris.
Jamelbahs perņonigi jeb zaur rakņtu, pee lam ari atekstas ja-ufrahda, — pee barona **Kopp'a**, Deņņelē, pahr Preekules dņelņņeta-ņanziju. 3

Beena-nohma

Krohna Mīu-muiņņā un Krohna-Wirzawā ir iņdohdama no Zurgeem 1880. g. Klakhtas ņinas dabunamas zaur muiņņwaldib.

!Meeschi!

Qabus ņeņņkaufņu bruhs-wer-meeshus pehrl pret tublit-aiņmalku **G. Ullmana** eefala-ņabriki, Zelgawā.

Anglu

dehtu-ņahguš, ņņkehrf-ņahguš un wihles,

tā ari daņņhadas ņortes gatawu chwetu-ņpatu un teek ņiwehti no rewolwerekh, piņņolehm, ņiartehm un harmonikahm dabuja un deebahwā par lehteem tirgeem **George Uekņhe** tehraud-preekņu-andeles-weeta.

Vini, pakulas un willa teek wehpta,

tā ari ņpawas pluhņtas Zelgawas ņeew eekņu-zeetumā.
Behri,
Kaņ ņeijenes ņkohlās apmekle, teek ruhme un koņtē uenti no S. Rade, Zelgawā, leelajā eelā № 35.

ņkohlās-behri

atrohn laipnu uņnemņņhanu Zelgawā, leelajā eelā № 26, puņes-andeles-weeta.

Nahkoņņā 1880. gadā iņnahņs awiņe

Bals

tāpat, tā liņņi ņņim diwreiņ par nedelu, treņņdeenas un ņeņdeenas, beņ paleelinatā formatā, tam paņņā, lahda iņnahņ Beherburgas jo wairat iņplatitā Wahzu awiņe „St. Petersburger Herald“.

Lai gan awiņe paliks leelata, tomehr winaš malka paliks ta pati, prohti: beņ peehņtiņņhanas par gadu 2 r., puņgadu 1 r. 10 t., 3 mehn. 60 kap. ar peehņtiņņhanu " " 3 " " 1 " 75 " 3 " 1 rubl.

Muņņu laiteem ahti ņohņi. Notikumū dņen notikumus. Kaņ wafar bija wehņ jauns, taņ ņohodeen parahdahs jau wezš. ņņho mundru kuņņeņņhanohs ewehrohoht, daņņi wehņejaņs ahtal un drihņat wehņriņ ņanemt par paņaules notikumem. ņņho daņņu awiņņu laņitaju wehņeņņhanohs gribebama iņpilbiht, Bals iņnahza diwreiņ par nedelu. Winaš redakņija ari uņ to lahtohņi, jo drihņat paņueegt atnektuņņahs ņinas ņaweem laņitajeem. Nahkoņņā gadā, tad zaur awiņes paleelinatņhanu winaņ wairat ruhmes rafees, redakņija warehs eekņņemes un ahrņemju ņinas daudi pilnigalas paņueegt.

Dhrtaher Bals redakņija nahkoņņā gadā peehņņiņe to waņņu wehribu mahņu ņemes un tautas wajjadņibahm un neņihs par tahm pamahzinadamis un iņņaidrodanams rakņteem. Pee tam wina raudņihs katru leetu iņņaidroht tā no iņtunibahs, tā no praktiņtas dņihwes wajjadņibu puņes. ņņo iņtumu praņņhana ir muņņu lahtōs jo wajjadņiga leeta. ņņo brihwata ir tauta, jo wairat winaņ waiņaga praņt iņtunus. Redakņija grib tē atgahdinahņt uņ jau no winaš paņueegteem rakņteem par mahju-piņņņhanas kontrakteem, mahzitaņu ņeņņhanu, laukņņohlu pahwawibņņhanu, zekabuhņņhanu, landtagu un ņemņiņu un daudi ziteem jautojumem.

Waiņa ņaweeklim noņpreekņta data paliks zaur awiņes paleelinatņhanu ari leelata, tā ka Bals turpmat beehņņi warehs laņitajeem paņueegt beņ pamahzinadameem rakņteem ari ņahņtus un dņeņinas.

Wegās Bals paņueegs daņņas tirdņneezibas un ņaimneezibas ņinas, ņinas par naudas-papihu zenahm un par labibas- un preekņu-tirgu Rihgā.

Apņņelleht war Bals: Rihgā, paņņā redakņijā, kaku-eelā (Kalkņtraņe) № 9; pilņņehtās — wiņās grahmatu-bohdēs; uņ laukeem — pee mahzitaņu, ņkohlotaņu, pagasta-wejato un pagasta-ņkrihwera ņgeem, kureus redakņija luhņi, laipni apņņellechanas nemt pretim. Kaņ 10 ekņemplarus apņņelle, dabuhu weenu brihw-ekņemplaru.

Waidohņt redakņija luhņi, apņņellechanas jo drihņat iņdarihņt, lai no paņņā jaunā gada ņahņohņt buhtu eekpehņjams wiņeem laņitajeem awiņi ņahrtigi peehņtiht.

Adwokats A. Weber's,
Balsa iņdewejs un redaktors.

„Zeepajas Pasteneeks“

no jauna gada 1880. g. uņnemš ņawu zetorto gada-gahjumu, un neņihs: 1) Wiņajamataņs polititas ņinas no eekņņemes un ahrņemju; 2) gadijumu, leetu un weetu apraņņis; 3) pabohams amaneekleem, andelmaneem un ņemņohpneem; 4) ņahņņus, pateņņigus un johzigus; 5) ņinges un riņmes; 6) wiņadas iņudinajumas.

„Zeepajas Pasteneeka“ nahkoņņā 1880. gada gada-abonenti dabuhs par prehmiju weenu Zeepajas Latweeņņu kalenderi uņ 1880. gadu.

Kad daņņi no ņlawenakeem rakņneekleem „Zeepajas Pasteneeka“ iņdewejam ņawus ņpehtus peebahwajuhņi, tad waram zereht, ka muņņu lapa un winaš bals Latweeņņeem un winaš draugeem buhs iņņi parņņama.

„Zeepajas Pasteneeku“ war apņņelleht: Zeepajā, paņņā redakņijā, **W. Niemana** grahmatu- un bilņņu-drakatawā, **Julianmas-eelā** № 3, un **Urtinga** tga grahmatu-bohdē, pee wezā tirguņ-platņņa; Rihgā: wiņās grahmatu-bohdēs; Zelgawā: **Ullman** un **Schablowņņy** tga grahmatu-bohdēs; Wentspīle: **W. Krusen** tga grahmatu-bohdē; **Kulbigā:** Kulbigas awiņes redakņijā, un pee grahmatu-ņehjeja **Hartmann** tga; **Wiputē:** **G. Bellmer** tga grahmatu-bohdē; **Talņōs:** **W. Simņen** tga grahmatu-bohdē, un zitur pee mahzitaņeem, ņkohlotoņeem, pagastn-wejateem un ņkrihwereem.

Malkā Zeepajā:		Pahr paņti peehņtņohņt:	
par gadu	1 rubl. — kap.	par gadu	1 rubl. 50 kap.
„ puņgadu	60 „	„ puņgadu	1 „ 20 „
„ 3 mehn.	40 „	„ 3 mehn.	90 „

Kaņ 8 ekņemplarus uņ weenu adreņi apņņellehs, dabuhs dewito par welki.

Redakņija zeem. paņņelleitajus paņemigi luhņi, drihņi un ar riņtigahm adreņeem uņdohņtees, lai pee ņuhtņņhanas ņaweekli neraņtohs.

Baltijas dņeedataņu-pagrabs,

Rihgā, kaku- un wales-eelas ņuhri Nr. 2, peebahwā wiņās ņortes **Kreewu-** un ahrņemes tihru eekaru-wihnu, tā ari rumu, **Konjaku**, **araku**, **bisņhofu** u. t. pr. par lehtakajahm zenahm. — **Pahrdohņņhana** par Rihgas pagraba-zenahm atrohdaņs Zelgawā pee **F. A. Klein'a** kunga.

Louis Lundmann's un beedris.

F. W. Grahmann's, Rihgā-Semkohpju maņņini un riņku, superfoņņatu

un zitur preekņu kaņņhanus, **Geņņņ-Rihgā, Rahlra-eelā**, preti Zelgawas un **Luhuma dņelņeta-ņanzijai.**

Penņioneri

atrohn laipnu uņnemņņhanu un labu ņkohlās darbu uņraudņibu Zelgawā, **Dohbeles-eelā** № 4, **Gärtner'a** namā, pee **Sin-wih** tōņes.

Penņioneri

atrohn kohrteli Zelgawā, leelajā eelā № 53, jehņā, pee **ņiņņņņņņņ** tōņes.

Latweeņņu teateris Zelgawā.

Swehtdeem, 9. Dezemberi 1879.
Sem Adolfa Ullman'a tga wadiņhanas — no **Rihgas Latweeņņu beedribas** akteereem.

Prologs,

atgahdinadams **Wastawas** notikumū 19. Nowemberi, rakņņihs un laņihs no **Adolfa Ullman'a**.

Tad:

Zit ņwer Lawš wihrs?

Zohu-luga 1 zehleemā no **Driņņas Klein.**

Wehdejais zekņ.

Statu-luga ar dņeekasņhanu 3 nodalās, latwiski no **K. Vertram'a**.

Abrahams, ņiņaks un ņekņabs.
Zohu-luga ar dņeekasņhanu 1 zehleemā, latwiski no **Ad. Ullman'a**.

Pehz teatera:

Schirkehöfer'a ņablē balle.

Zaur komitejas lohņeekleem war uņ ball ari ņwehņi tikt eweņti.

Komitejas-lohņeekleem par ņuu. Kaņ wehņtohs-ohņeekleem atwehņlehts teeņibas, ņahbas taņš ņapulzē 28. Now. noteht taņ ņleetaht, lai eekpreekņņ peeteizahs pee **B. Ullman'a** t., kur tad warehs 9. Dezemberi, no pulņt. 2em p. puņd., uņrahdiņhanu ņanemt zaur **D. Kronberg'a** tga **Witnas** hoteli.

Witekēs ņnemamas: preekņu teatera — eekpreekņ **S. Ullman'a** grahmatu-pahe-dohņawā un wakarā pee laņeņņ preekņu balles — til wakarā pee laņes.

Swehtku-komiteja.

Bauņkā

„teateris“

treņņajā adwentē, **16. Dezemberi f. g.**, pulņņten 6ōš wakarā, labdarigam mehrkim par labu. **ņrahdihs:**

- 1) „**ņkrohderis Rohņite**“.
- 2) „**Wetas puhrs**“.

Witekēs jau no 9. Dezembera dabuņamas **ņlinņka** tga grahmatu-bohdē, **Drengera** tga bohdē un klubes namā, tā ari iņrahdiņhanas-beenas wakarā pee laņes. 2

Wekņigas

ņadņihwes wakarū

ar danzohņhanu pee labas muņņitas, iņrihtohs **16. Dezemberi f. g.** **Zeel-Sohdus** (Zeel-Zeņawos) pagasta-namā. **ņeņahņtums** pulņt. 4ōš peh puseenas.

Laipni peedaitees luhņi **ņņrihtotaji.**

W. Niemana drakatawā, **Zeepajā**, tita nupat gatawi:

Zeepajas

Latweeņņu kalenderi uņ 1880. gadu, ar Keisara nobildejumu.

Malkā 10 kap.

Kaudņites Matisa

Wehrneeku laiki,

romans iņ **Widemes** ņadņihwes, ir tagad eekņets un par 2 r. 25 t. dabunams: Rihgā pee **Kapreiu'a** kunga, eekņpilhņta leelajā taleju-eelā, un Zelgawā pee apgahdataņa **S. Ullman'a**, leelajā eelā № 21.

Wiwās grahmatu-bohdēs dabunama: ņannibas preekņudeenas.

ņauka dabwana paņueegta wiņeem gohdigeem un klauņigeem behrneem. **Paņņlota** ar ņeņņahm jautahm pehriw-ibdehm un lahdu par waktu. Malkā 40 kap.

Basnizas un fkolhas sinas.

Weens Kungs, weeta křifiba, weena tiziba.

Rahditajs: Sinas. Irlawas fkolhas 39. gada-swehki. Par fkolhas-buhšhanu Kursemē. Tšhetrejadi laubis. Dahwanas. Mišionēs lapa.

Sinas.

No Jelgawas. Par Jelgawas Annas-basnizas Latweefchu mahzitaju ir mahzitaja Schulz'a weelā, kas aiseet us Sezawu, eewehlehts mahzitajskahrlis Graš.

Jaunjelgawā ir nodohmahts augstaku privat-fkolhu dibinaht. Bilfehta-walde ir preefch fchihš fkolhas atwehlejuši 3600 rubl. ar brihwu ruhmi preefch fkolhas un inspektora.

Irlawas seminarijā bij 9. un 10. Oktoberi efsams preefch teem seminaristeem, kas pehz 3 mahzibas gadeem sawu fkolhas kursu pabeigufchi, un ari preefch eksterneem, tas ir tahdeem, kas Irlawā nau mahzijušchees, bet tomehr us fkolhotaju amatu sagatawojufchees. Seminaristu bij 23, eksterne 12. No beidsamajeem bij 9 atkaphufchees, kad ar mahzibas programu flaidrakli eepasinfchees, jeb nebij pratufchi dseedahht un ehrgeles spehleht. Seminarists Siliusch no Wihsnfchenkes dabujis fkolhas leezibas sihmi (atestatu) ar Nr. 1, wiši ziti ar Nr. 2 un 3. 2 seminaristeem pehz gada laika janoleek ohtreis efsams par Wahzu walodu. Seminarijā eestahht bij peeteifufchees 34. No scheem til 17 peenemti, tee ziti atraiditi waj nu ruhmes truhkuma waj nemahzefchanaš dehl. Tagad ir Irlawā 60 seminaristi un pagasta fkolha preefch teem 6 riterfchastes pagasteem. Pagasta fkolha preefch meitenehm jau preefch 2 gadeem atzelta, lai buhtu ruhmes wairaf seminaristu usnemt. Pee seminarijas uszeltš fchogad jauns nams, ohttram seminarijas fkolhotajam par mahjokli. Weens ehbergis, kur lihds fchim bij weens pagasta fkolhotajs, pagasta fkolha un musikas-kohra istaba, ir pahrtaišhts Kreemu fkolhotajam Mostowsky kgam par mahjokli, lai winsch tur ari kā apprezejees waretu dšihwoht. Tik drihs kā riterfchastes pagasti few ihpafchās fkolhas buhs uštaišufchi, tad seminarijā pagasta fkolha beigsees. Zerams, ka tad pee seminarijas jo wairaf eefpehs pahrlaboht un daschas leetas kahrtigaki eetaišht.

Lauka-muišchā pee Jaunpils, kā dširdam, jauns fkolhas-nams eefwehtihhts. Sibkalkas sinas ne-efam dabujufchi. Par fkolhotaju efoht eezeltš Cisberg'a kgs, kas lihds fchim bij palihga fkolhotajs Bifšids.

Kirks-Bedohlē efoht eewehlehts par fkolhotaju Treiskan'a kgs is Balgales.

Augschsemē scho ruden 2 fkolhas tapufchās gatawas: Sezē un Schre. Us Sezē aigahjis Irlawas fkolhotajs Schurewsky kgs; us Schre Blihdeneš palihga fkolhotajs Balzar'a kgs, un par palihgu Irlawas seminarists Ohrlē kgs.

No Disch-Gramsdaš. Trihs pagasti: Disch-Gramsda, Mas-Gramsda un Trekni zehla kohpā few fkolhu, discha zeta-malā, Disch-Gramsdaš teefas-namam eepretim, netahku no Gramsdaš basnizas. Namu pehrn eefahka taišht un scho rudeni pabeidsa. Ir prahwa, stalta ehla, 20 ašis gara un labi plata, kurā lihds 150 behrni war atrast ruhmi. Jauno fkolhas-namu 9. Oktoberi f. g. eefwehtija un 15. Oktoberi jau ar 80 behrneem eefahka fkolhu. Fkolhotajs fchāi fkolhoi ir Th. Neuland's, Widsemneekš, kas jau pahris gadus bijis Ribzē par pagasta-fkolhotaju.

Lai lasitaji nedohmā, ka Gramsdneeki, kas nule til fewim pagasta fkolhu uštaišija, ir nekfolhoti, tumšchi laudis. Wisai Gramsdaš draudsei (kiršpehle) jau preefch 34 gadeem nelaika zeenigš Trekni baronš Fr. v. Korff, kas bija Gramsdaš basnizas preefch-neekš, eetaišija ehrgelneeka mahjās kiršpehles fkolhu.

Par fkolhmeisteru fchāi kiršpehles fkolhoi atnahza 8. Septbr. 1845. g. tas Irlawas seminarijā ismahzijees Ernst Ferdinand Schönberg'is. Schini „kiršpehles fkolhā“ wareja tad katris, kas til gri-beja, sawu behrnu list mahziht par masu malfu. Pee Gramsdaš kiršpehles peeder tee pagasti: Disch-Gramsda, Mas-Gramsda, Kaleti, Pormfahhta, Trekni, Disch-Dahme, Mas-Dahme, Miwiki, Schmaifchi un Kaufchi. — E. F. Schönberg'is Gramsdaš kiršpehles fkolhā

strahdadams bija tad nu tas pirmais wagas-dšinejs us fkolhas tihrumu un ir, zil manim sinams, wairaf kā 600 behrnus mahzijiš tai 31 gadā, kamehr tas par kiršpehles fkolhotaju bij. Wina fkolhoi eestahja pehz daschaddš amatōš. Ziti palika faimneeki, amatneeki; ziti pehzak eestahja par fkrhwereem un fkolhotajeem. Disch-Gramsdaš pagastā ir dischā puse tagad to faimneeku, kas E. F. Schönberg'a fkolhā mahzijušchees. Trekndš ir 7 faimneeki tagad, un Mas-Gramsdaš 5, kas „kiršpehles fkolhu“ agraf apmeklejušchi. It pirmais fkolhas-behrns, kas 1845. gadā Gramsdaš kiršpehles fkolhā — pee E. F. Schönberg'a tapa atmeštš — bija Ernestš Inke, kas 16 gadus bija Disch-Gramsdaš pagastam par pagasta-wezako, un ko fchogad augstš Kungs un Keisars pagohdinajis par uszihtigu kalposchānu ar sudraba medalji, pee kruhtš nefajamu.

Ari zitōš pagastōš, kas pee Gramsdaš draudses peekriht, kā Kaletōš, Pormfahhta, Miwikiš zc. zc. ir Schönberg'a fkolhas-behrni par faimneekeem un teefnefcheem. Miwiki tagadejs pagasta-wezakais Zahnis Masche ir ari no wina fkolhohtš. Pormfahhtneekeem bijufch ais boronš un dšimtskungs J. von der Ropp jau ari preefch 30 gadeem fkolhu eerikteja kahdā masā muišhelē, tad preefch gadeem Pormfahhtes pagastš uštaišijahš fewim ihpafchu fkolhas-namu, ko pehrn wehl paleelinaja. Tagad, kad nu augsta waldischana pawehl wifus pagasta behrnus fkolhā raidiht, tad ari wišōš pagastōš fkolhu zefschana mohstahš. No 1876. gada fahloht jau gandrihs katrā pagastā, kam ari ihpafcha nama truhka — kaut kahdās mahjās „pagaidu pagasta fkolhas“ eerikteja.

Gramsdaš draudse ir jau no fen laikeem grahmatneeze. Mahtes mahzija sawus behrnus mahjās grahmatā un garigās melidijās. Jau preefch 35 gadeem til retu kahdu atrada, kas neprata grahmatā lašht, pahtarus flaitiht un sawu garigu meldinu dseedahht, — pehz wezu tehwu wihses — ar daschadeem lohziemeem pufchlotu. Gramsdneeki ir gaischi laudis un jau no wezeem laikeem Deewa sw. wahrda mihtotaji, garigu dšeesmu dšeedataji un swehtdeenās Deewa-nama apmekletaji. Disch-Gramsdneeki, Pormfahhtneeki, Trekneeki, Miwikieneeki un Schmaifchineeki ir jau fen mahju ihpafchneeki, kas sawas mahjas lehti no saweem dšimtskungeem atpirkdami ir tapufchi par turigeem laudihm.

Disch- un Mas-Gramsdneeki no 1876. gada — trihs gadus — sawu pagasta fkolhu eerikteja kahdās sehtas ehbergi, lihds nu scheem Deewš palihdseja fchogad pascheem sawu ruhmi un staltu — jauno pagasta fkolhas-namu pabeigt uštaišht un tani eefahht fkolhu.

Kahdš kaiminšch.

„Mahjas weefi“ lafam scho sinojumu:

„Par basnizas semneeku-pehrminderu zefschānu Baltijas gubernās“ „Ztg. f. St. u. L.“ dabujufi sinahht, ka ne fen dabuhtš is Peh-terburgas kahdš spreedums, kas nosaka, ka basnizas semneeku pehrminderi Baltijas gubernās turpmaf zetami til us trihs gadeem, un ka zefschanas teefiba pee tam peeder katrā draudse wifceem grunts ihpafchneekeem, weenalga waj tee ir muišchu- jeb semneeku-mahju ihpafchneeki. Lihds fchim minetohš pehrminderus zehlfufchi til muišchu ihpafchneeki ween. Pee zefschanas muišchu ihpafchneekeem un mahju ihpafchneekeem buhs pilnigi weenadas balfis. Kaut gan pehz jauno konwentu eewehroschanas basnizas semneeku pehrminderceem lohti leela swara nau, tad tomehr japreezajahš, ka waldira fchāi sinā semneeku teefibas eewehrojufi. Tas stiprina zeribu, ka turpmaf ari semneeku daliba pee mahzitaju zefschanas ne-atradihs wairš tahdu pretoschanoš, kā to lihds fchim daschlahrt peedšihwoja.“

Kā sibkal dabunam sinahht, tad fchi pehrminderu- jeb basnizas-wezaku buhschanas pahrgrohšschāna ir nahkufi no Pehterburgas general-konfistorijas, kas usdohdohht wifahm konfistorijahm un basnizas wirš-preefchneeku waldehm, lai us to kuhko, ka fchis nosazijums taptu eewehrohtš. Waj fchis nosazijums aridsan sihmejahš us teem basnizas pehrminderceem, kas jau fchim brihscham stahw amatōš, to flaidri nesinam.

Irlawas ffohlaš 39. gada-fwehtfi.

Rā jau arweenu, tā ari fchogad Irlawas ffohla nofwineja 31. Augustā fawus gada-fwehtfus. Bes ffohlaš kuratorijas kungeem bij no ziteem kungeem un apfahrtejeem riterfchaftes pagasta laudihm fchini reišā lohti maš pulziņš eeradees. Zitatm reišahm bij ffohlaš-iftaba no weeseem tā bahstin peebahsta, un dašham, kaš bij wehlašu nahziš, bij aīš durwihm japaleek. Tīš ffohlotaju bij — tā il reišas — tā ari fchogad, laba teefa fanahkufi. Pehz nodseedatas dseefmas runaja Gustav Sadowšky fgs, ohtrs seminara ffohlotajš un seminara direktora dehlš, par jautajeenu: „Kapehž religija jeb tizibas mahzibas ffohlā mahzamas?“ Mahzibas un ffinafchanas bes tizibas uspuhš. Tīš tiziba iſglihto zīfweku firdiš. Tapehž mahjās, ffohlā un bašnizā ta jamahža. Kad fenaf pietīstī tizibas leetas ween mahzija, dabuja behrni no tam ihgnumu un palīka leekuti. Tad zehlahš filantropi jeb humanīstī, kaš galwas tīš ar mahzibahm pildija un tikumuš par tizibu flaweja. Bet ari kaš nebīš pareīstī, jo firdiš palīka tukšh — bes tizibas. Šhī tiziba jau no masotnes mahzama. Wezaki lai to dara pee faweem behrneem un katrs namš lai ir Deewa-namš; lai behrneem nedohd apgrehzību, bet lai behrni mahzahš no faweem wezakeem pehž tizibas dīšwoht un to dariht. Ari ffohlā jamahža tizibas leetas, lai gan fchiniš laīkōš daudš no tam neka negrib fīnaht un tīš wīfāš zītas mahzibas par to augstako mehrki tura, pehž kura jadsenahš. Tiziba lai walda bašnizā, ffohlā un mahjās. Bes tizibas mahzibas lai nau neweena ffohla, jo tiziba ir taš ihstenaīš zeta-wadonš zaur fchihš pafaulš muhšhu.

Pehž tam runaja seminara direktorš, Sadowšky fgs, peeminedamš aīšgahjušcho Irlawas ffohlaš kuratorijas preekšneeku, Graufdes dšimtskūngu un aprīnka maršhalu, baronu Peter von Drachensfels, kaš 11. Julijā nomirīš, gandrihš 85 gaduš wezš. Nelaiķīš wairaf nekā 30 gaduš bijīš Irlawas ffohlaš kuratorijas preekšneekš, ihstēnš ffohlaš draugš, zīš ffinadams un ffehdamš par Irlawas ffohlu gahdajīš. Irlawas ffohla bij Drachensfels fga mīhlaīš audšknīš. Zīš winam tur bij darīšchanas un tur wajadseja buht, wīnšch nau nekad truhzīš. Tīš weenu pašhu reīstī nau bijīš, kad wīna zeemahte uš mīršchanas gultu gulejuš. Atnahža Irlawas ffohlai behdu-laiķī; dašham ta it ne buht nebīš pa prahtam un tapehž to grībeja pawīšam atzelt. Drachensfels'am bij atkal leelu-leelaīš darbš Irlawas ffohlu aīšstahweht un preekšch wīnas draugūš fadabuht. No eefahkuma, kad Irlawā bij lohti maš seminarīstū un Latweefchī nespehja wīnōš klaufības gahdōš pašchī fawuš behrnūš uš Irlawū suhtīht, tad dašchī dšimtskūngi no faweem pagasteem jauneklūš raidija Irlawā, kaš tad pehž tam kungu pagastōš palīka par ffohlotajeem. Drachensfels fīnaja daudš kungu uš tam peedabuht. Tā par prohwi Dundagas kungš no fawa leelā pagasta līka arweenu kahduš jauneklūš Irlawā mahzīht. Pee-minu wehl no fawas pufēš, ka Drachensfels bij ari wīseem 6 riterfchaftes pagasteem ihstēnš tehws un apgahdatajš. Wīnšch peedereja pee riterfchaftes komitejas kungeem. Kad wīnōš klaufības gahdōš pagasteem dašhu reīš negahja it labī, tad faimneeki gahja pee Drachensfels'a fga luhgtees un fchehlotees, un wīnšch fīnaja katru reīš atweeg-līnāfchanu iſgahdaht. Tadeht bij ari wīš 6 riterfchaftes pagastī nelaiķa behru deenā weetneekūš suhtijūšchī, tam pee kapa par wīna tehwa prahtu un gahdašchanu īsteīht fawu fīrniņu pateizību. Drachensfels bij weenš no Kursemes mīšchneekēem, kaš Latweefchu tautu mīhlejīš un par wīnāš laizigo un garigo attrīstīšchanohš publejees no pašchahm jaunahm deenahm līhdš pat fīrmam wezumam. Wīnšch bij gohdahtš un zeenīhtš no wīseem mīšchneekēem, tadeht bij eezeltš par kreīsmaršhalu, par bankrahtu pee Kursemes kredībedribas un tā wehl daudš zītōš amatōš. Lai dušš falđī!

Pehž pabeigtas runas un nodseedatas dseefmas pantīnāš, nelaiķa Drachensfels tehwa par gohdu, jautaja ffohlotajš Kade fgs ohtrahš klafēš pagasta ffohlaš-behrneem wezahš derības bīhbeles stahstus. Tad jautaja ffohl. Schurewšky fgs pirmahš klafēš pagasta ffohlaš-behrneem fattīsmu. G. Sadowšky fgs jautaja seminarīstūš par Wahzu walodu, Kreewu ffohlotajš, Mostowšky fgs, kreewīstī par Kreewijas wehsturi, seminara direktora fgs līka atkal rehlinahht. Pehž tam dseedaja no Schurewšky f. waditī seminarīstī uš 4 balšhīm daudš it lohšchū dseefminu gan Latweefchu, gan Wahzu walodā. Ffohlotajš Kade fgs runaja wīšpehdigi latwīstī: Rā ffohlaš wīšpahrigi labklahšchanu fēkmē. —

Pehž nodseedatas dseefmas: „Lai Deewu wīš līhdš“ ar Tehws muhšu un fwehtīšchanas wahrdeem zeen. Sahtu mahz. un prahwesta tehws ffohlaš-fwehtfus beidša. Mušīkas ffohl. Behtīn'a fgs eepree-

zinaja ar fawu prahwo mušīkas-lohri (kur 24 seminarīstī fpehleja) wīšu klaufitaju firdiš. Uš ihpašcha galda bij ušlīktī prohweš-rakstī, kaš rahdija, zīš smukī un glihtī seminarīstī un pagasta ffohlaš-behrni prohht rakstīht, dohmū-rakstī Latweefchu un Wahzu walodā un daudš fīhmejumu, no kureem bij dašchī lohti glihtī un ar leelu iſweizību fīhmeit. — Labs pulziņš ffohlotaju pawadija wakara gabalu jo jauki pee Behtīn'a fga, pahrrunadami par wīšpahrigēem Latw. dseefdašchanas-fwehtkeem nahlofchā gadā un par dašchahm ffohlaš leetahm.

Par ffohlaš-buhšchanu Kursēmē.

Dibinadamahš uš fīnojumēem par ffohlaš-buhšchanahm īš Widsemes un Kursemes „Rig. Zeitung“ pahrspreesch it fīhli ffohlaš-buhšchanu Kursēmē, weetahm ffohlaš-buhšchanu Widsemē un Kursēmē falīhdšfnadama. Saņemfīm ihsumā „Rig. Zeitungas“ pahrspreedumu jeb fīnojumu.

Jau no fen laīkeem ir tīklab preekšch Widsemes, tā ari Kursemes īflaīstī nofajijumi un līkumi, kaš grīb ffohlaš-buhšchanu un tautas apgahfmošchanu weizīnāht un nogrunteht kahrtībā. Bet wīš fchee nofajijumi un līkumi ir palīkufchī pa leelakai datai ne-eewehrotī, un ffohlaš-buhšchanai wajadseja atspeeštees uš ffohlu mīhlotaju labprah-tību. — Tapehž tad ari weenadiba ffohlaš fīnā ne buht ne-atradahš, jo weenā wīdū ffohlaš plauktīn plauka un ohtrā wīdū nihktīn nihka.

Jau herzogam Gotthard'am ruhpejotees landtagš 1567. gadā nolehma, ka jagahdā par wajadfīgahm bašnizahm un ffohlahm, kuru paštahwiba dibīnājama uš semī. Šhīš nolehmmūš pee ffohlahm ne buht netapa eewehrohtš — bet aīsmīrštš.

250 gadu laīkā, līhdš 1817. gadam, ne-atrohnam neweena no-fajijuma, kaš wīšpahrigi fīhmetohš uš ffohlahm. 1817. gadā īš-nahža Kursemes semneeku līkumu grahmata, kaš noteīž, ka uš 1000 dwehfelehm buhš buht gan maš weenai ffohlai, bet neteīž, tā pagastus uš tam buhš peespeest. Wairaf ja-eewehro Irlawas seminarījas zelfchana 1840. gadā, un nofajijumi, ka ffohlotaja lohnei buhš buht trīšreīš leelakai tā pagasta-wezakā lohne. —

1870. gadā landtagš nošpreeda, ka kreīsmaršchaleem buhš lohpa ar bašnizāš konwenteem gahdaht par to, ka tohp zeltas ffohlaš un ka par ffohlaš-buhšchanahm īfgaduš fīno riterfchaftes komitejai. Taš bij un palīka tīkai uš papīhra. — Kad nu tā negahja un newareja eet uš preekšchū, tad Kursemes mahzītajī fahka prohht un luhgtees līkumīgah kahrtības ffohlaš-buhšchanā, jo wīni ihpašchī bīja tee, kaš fcho truhkumu manīht manija. 1846. gadā Kursemes fīnode luhdša riterfchaftī, lai gahdā par ffohlaš preekšchneežību, kaš waretu pahrlaboht ffohlaš-buhšchanu. Šhī luhgšchana netapa paklaufīta, un tā tad fīnode uš fawu rohku fahka gahdaht par ffohlaš-buhšchanas pahrlabofchanu. Jau ohtrā, 1847. gadā fīnode nošpreeda, īfgaduš pahrspreest ffohlaš leetas. Fīnode no fawas pufēš īšwehleja ffohlaš fīnotajūš, kaš lohpa ar ziteem mahzītajeem jo fēkmīgi ir strahdaju-fchī ffohlaš darba-laukā. To peerahda fchee fīkattī:

Preekšch 1832. gada, kad mahzītajī ffohlaš-buhšchanu wehl ne-bij ihpašchī nehmušchī fawāš rohkaš, bij wīfā Kursēmē tīkai kahdaš 50 masas panīhlušchāš lafīšchanas ffohlaš; 1847. gadā jau bij 177 pagasta ffohlaš; no 1849.—1859. gadam bij 279 un 1875. gadā 357 ffohlaš. Tam līhdšīgi ari auga ffohlenu fīkattīš; 1852. gadā bij 10 tuhft. 521 ffohlēnš un 1875. gadā 23 tuhft. 764 ffohlēni. Pee ffohlaš-buhšchanu pahrlabofchanas Kursēmē jadohd leelas pateizības Augštajam Krohnim, kaš tā pirmāīš grībeja ffohlahm doht līkumīgu kahrtību. Domehnu walđiba fawā rakstā no 9. Septembra 1860. gadā pīlnīgi peekriht fīnodei, kaš wehlahš, ka eezeltu Kursēmē ffohlaš wīrswaldī par Krohna un mīšchneeku pagastu ffohlahm. Bet kad nu taš — tā peeredšams — nebuhš drihšā laīkā eefpehjamš, tad Krohniš nodewa krohna pagastu ffohlu pahrraudšību Kursemes konsistorījai, kaš fcho leetu prahwesteem un mahzītajeem līka pee firdiš. Kad bes tam ari ffohlaš-namū ušturefchanu u. t. pr. Domehnu walđiba eefkatīja pa datai par fawu ušdewumu, tad ffohlu fīkattīš uš Krohna mīšchahm augtīn auga; jo no 1861.—1875. gadam ffohlaš tur wairojahš no 59 līhdš 99, taš ir par 67 procentēhm, kamehr tant pašchā laīkā uš mīšchneeku mīšchahm ffohlaš wairojahš no 220 līhdš 248, taš ir tīkai par 12 procentēhm.

Pa tahm starpahm ari Kursemes riterfchaftē nebīš bījuš tīhri bes darba. Wīna 1852. gadā eefneedša fīnodei preekšchmetu, kaš

sihmejāhs us ffolklas-buhfchanu. Sinode iffazija fawas dohmas par fcho leetu. Bet rahdijāhs, ka pati leeta gribeja eemigt. 1867. gadā sinode luhdā, ka preefchmetā, par ko jau bija dalibneeki weenis prahtis, taptu apstiprināhts; bet luhgšana palika ne-eewehrta. Tā aistejeja wehl labā laizinafch, komehr beidsot minehts preefchmetā jeb statuts tapa apstiprināhts — kā ffolklas reglemente jeb likums 1875. gadā. — No pirmāhs statutu fastahdīfchanāhs lihds galigai apstiprināfchanai, tik ilgām laikām aiseijoht, nau jabrihnāhs, ka muhfū tagadejā ffolklas likumā rohnāhs fazijumi, kurūs newar eerandfihht par pahrlabojuemeem, kas buhtu peemebriti muhfū laikām. To p. p. peerahda par daudf maīā likumigā ffolhlotaju lohne (no 500 dwehflehm — 100 rubl.), kas wehl nau tik leela, kā pušlihds laba kalpa jeb gahjeja lohne. 20 gadūs atpakaļ 100 rubleem bija tahda pat, un warbuht leelaka wehrtiba, kā fchim brihfcham 200 un wairāf rubleem. Tapeh; mums (Med.) fchkeet, ka Kursemes laufkfolhu wirsko-miffijas darbs buhs — gahdaht par to, ka ffolhlotaju lohne tohp peenahzigā mehrā pa-augftinata zaur ffolklas likumu, — gan maī ohtu tik leela.

Kursemē bij 1877/78. g. 360 ffolklas; no fchim bija 162 pilnigās, 113 pagaidu un 85 tahdas ffolklas, ar kurām newar peetikt. Par labafeem un plafchakeem ffolklas-nameem ir ffolklas komiffijahm ihpafchi jaruhpejāhs, jo 1876/77. ffolklas-gadā waijadseja 3363 behrneem, kas jau stahweja ffolklas gadūs, palikt beī ffolklas mahzibahm — tapeh; ka ffolklas nebija ruhmes.

Schinis 360 ffolklas mahza 421 ffolhlotajāhs un 9 ffolhlotajās; tā tad us 1 ffolhlotaju jeb ffolhlotajās nahf Kursemē 60 ffolklas-behrni, turpretim Widsemē tikai 38 ffolklas-behrni. No fcheem ffolhlotajeem bij seminarijā mahziti 214, jeb wairāf kā 50 procentes. Widsemē turpretim bija 1876/77. gadā 1204 ffolhlotaji, no kureem bij seminarijā mahziti tikai 255 jeb 21 procente. Bet ffolhlu flaitis ar Kursemi falihdsinoht ir Widsemē pulka leelaks, prohti 1060. Ari rahdahs, ka Kursemē gandrihs pawifam truhft kirfvehles jeb draudfes ffolklas, jo tohp minetas tikai 3 kirfvehles, 12 kesteru- un 6 basnizās ffolklas. Pagafu ffolklas Kursemē mahzibas leelāhs augftakas efoht, nekā Widsemē. To jau apleezinoht (?) leelakais ffolhlotaju flaitis: Widsemē nahf us 100 ffolhlahm 113 ffolhlotaji, bet Kursemē 117 ffolhlotaji. Widsemes draudfes ffolhlu weetā, ar paplafchinatahm mahzibahm, rohnāhs Kursemē diwklafīgahs pagafu ffolklas, kurās seemas- un paplafchinatahs goda-mahzibas tohp sneegtas blakam. Ar preeku jaleezina, ka pagasti pafchi no fawas pufes, plafchaku mahzibu labumu atfhdami, tahdas ffolklas kohprin kohpj: no leelatajahm ffolhlahm ar 2 un 3 ffolhlotajeem tohp tikai 4 ufturetas no muifchu ihpafchneekem, prohti Kalnamuifchas, Gezawas, Kasdangās un Wahnes ffolklas; 25 tohp ufturetas kohpā no muifchu ihpafchneekem un pagasteem, 5 no basnizās un 30 no pagasteem ween, (25 no Krohna un 5 no muifchneeku pagasteem). Wehl flaidraki to war redseht no tam, zif preefch fchim paplafchinatahm ffolhlahm tohp isdohts ifgadūs: basnizās maīfā 1996 rubl., muifchu ihpafchneeki 6297 rubl. un pagasti 18,467 rubl. Gada-ffolklas ar paplafchinatahm mahzibahm no wifsem 26,086 ffolklas-behrneem apmekleja 3960 jeb 15 procentes, turpretim Widsemē draudfes ffolklas apmekleja tikai 9 1/2 procentes. Wiśwairāf tapa gada-ffolklas apmekletās Jelgawas aprinki un Waltaiķu*) un Bauflās kirfpehlēs. (29—24 procentes gada-ffolhlu.)

Zitās kirfpehlēs atkal ir maīfā gada-ffolhlu: tā Grohbinaś kirfpehlē 1 1/2 procentes; Durbes kirfpehlē 2 1/3 procentes; Wentāpils kirfpehlē 4 procentes; Kuldigās, Alfwangas un Embohtes kirfpehlēs 5—7 procentes. Kā eet ar meitenu ffolhlofchanu? Tē jaleezina, ka Widsemē ir pahrfpehjufti Kursemi: 1876/77. gadā Widsemē nahza us 100 ffolklas-puifeneem — 95 ffolklas-meitenes, un Kursemē tanī pafchā gadā us 100 ffolklas-puifeneem — tikai 59 ffolklas-meitenes. 1877/78. gadā ffolklas-meitenu flaitis wairojāhs (2788) un nahza us 100 fl.-puifeneem — 63 fl.-meitenes. Kursemē gahja zauru gadu ffolhlā 1047 meitenes; Widsemes draudfes- jeb gada-ffolklas bij 1093 meitenes.

(Turpmāf beigums.)

*) Waltaiķi fcho gahda weenu tikai waretu warbuht eement, kad ir lihdsflaitita kirfpehlēs ffolhla ar faweem 100 gada-ffolhlu. Zitatī tas rehkimins newareri ihahht; jo fchē ifkatā pagafu ffolhlā strahda tikai 1 ffolhlotajāhs, kureem maīfā gada-ffolhlu. Nejinu, waj ari zitās widūs — ffolklas ar weenu ffolhlotaju tohp kohptas gada-ffolklas? —

Iſchetrejadi laudis.

Rahds weza ffolhlotajāhs, — atrahdidams us teem daschadeem noluhkeem, kā zilweki mehds apeetees ar to tā nofaukto „manu“ un „tawu“, eedala winūs fchetrās nodatās.

Peē pirmāhs fchfiras peeder tee, kas faka: Kas mans ir, ir mans, un kas tawā ir, ir aridsan mans. — Schi ir to netaisno un krahneeku fuga, kuzi zaur wiltu un meleem proht eefpauftees fawa tuwaka ihpafchumā, un patura to par fawu.

Ohtree faka: Kas mans ir, ir mans, un kas tawā ir, ir tawā. Schee nedara netaisnibu neweenam, bet ari neweenam neka laba. Wini ifturahs wahrdifki taiſni un dohmā, kad tee fawūs pafauligohs parahdūs nomafafufchi, tad tee nekām wairā ne-efoht parahdā.

Trefchee faka: Kas mans ir, ir tawā; bet, prohtams, tik tad, kad tas, kas tawā ir, aridsan ir mans. Tas ir noluhks us abjufiģu palihdsibu. Kur fcho noluhku atrohd, war faziht, ka tur ir firds-labprahtiba.

Zetortee faka: Kas mans ir, iraid tawā. Tee ir tee peeteefufchee, kuzi mihlestibā nemeklē kaut ko few par labu, bet gahdā tikai tuwaka truhzibu atweeglinahht, remdeht wina nopuhtas un zeeftees lihds ar wiau behdās, itin tā, kā pafcham tahs buhtu jazeefch. Ssche uf-luhko fawu mantibu itin kā no Deewa wineem uftizetu ihpafchumu, par kuru wini ir eezelti par lihdswaldneekem kohpā ar fawu tuwaku. —

Muhfu laikūs peeder peē pirmāhs un ohtrahs fchfiras miljoneem fnahjeju, peē trefchahs maīfā, un peē zetortahs wifai maīfā gohda wihru! Un tatschu ari tee dohmajāhs buht ihstēni kristiģas draudfes lohjekti, kas nau peefkaitami beidsamajai fchfiraī? —!

Breefch Jelgawas Latw. kurlmehmo ffolklas eemafkati:

Zaur waktmeifteri Jakobohn'a 1 rubl.; no Mihģas Wahju Sehtaba dr. 25 r.; no Zeel-Gezawas dr. 3. mahz. zeemahhti 7 rubl. 8 kap. (gef tan wehl 10 rubl. 80 l. preefch kurlmehma behrnā; no Boneweſchas dr. 2 rubl.; no Kalna-muifchas dr. 16 rubl. 84 kap.; no Dohbeles Latw. dr. 9 rubl. 20 kap.; no Jelgawas Wahju Triad. dr. upura dahwana 2 rubl., un zaur Tufuma pilsteeju no Ernst Kristapohn'a 4 rubl. 70 l.; par weenu leetu iflohfefcham mahz. Schul'a namā 473 rubl. 60 kap.; no architektā Windelband'a fga 2 rubl.; no inģeneera Strzyżanowski fga 2 rubl.; no Zeel-Wizawas mahzitaja pagafu 6 r.; no Wares ffolhlotaja un ffolhneekem 4 rubl.; if fchpahrfafitehm: peē Behr'a 1 rubl. 25 1/2 kap.; peē Leuzinger'a 2 rubl. 21 kap.; peē Kohpmana 2 rubl. 10 1/2 kap.; Behrburgas gafuif 32 kap.; peē Behre 38 kap.; peē Linde's 1 rubl. 73 kap.; peē Westhorn'a 1 rubl. 73 kap.; peē Schablowski 21 kap.; peē Schirlenböfer'a 20 kap.; peē Klein'a 13 kap.; peē Torchiani 6 rubl. 22 1/2 kap.; peē Mlunan'a 66 kap.

Jelgawā, 26. Nowemberī 1879.

Mahz. K. Schulz, kurlm. ffolklas direktors no Kurl. pufes.

No 1. Septembra lihds 1. Oktoberim 1879. g. preefch ew. lutr. palihdsibas-beedribas ir Jelgawas aprinka komitejai eefneegtas fchihś dahwanas:

No Jaun-Muzes draudfes	8 rubl. — kap.
„ Bahrbeles dr.	6 „ — „
„ Kalnamuifchas dr.	20 „ 35 „
„ tahs pafchas preefch muhfū tizibas draudfem, kuru basnizās, mahzitaju jeb ffolklas-nami zeetufchi zaur uguni	15 „ — „
No Dohbeles prahwesta Raiſona	5 „ — „
„ Jelgawas Triad. basnizās upura	1 „ — „

kohpā: 55 rubl. 35 kap.

Oktobera mehnefi tapa preefch ew. luteru palihdsibas-beedribas Jelgawas aprinka komitejai eemafkats:

No Jelg. Latw. lauka-draudfes	25 rubl. — kap.
„ Jelg. Triad. basnizās upura	— „ 30 „
„ kahdeem muifchneekem preefch nodegufchahs basnizās un mahzitaja nama buhwes ſkufklā	30 „ — „
No teem pafcheem preefch basnizās un ffolklas waijadfbahm Sibirijas Latweefcheem	25 „ — „

kohpā: 80 rubl. 30 kap.

Direktors G. von Firkš,

M i s i o n e s l a p a.

Kapehz mehš misionēs darbu strahdajam?

(Beigums.)

Wisi ſinat, ka Miht-Indijā atraitnes tohp fadedsinatās. Zaur misionēs un Angleeſchu waldibas puħliu ſchis breefmigais eeradums jau iſſubis, bet brihſcheem wiuſch wehl mohſtahs. 25. Febr. 1877. g. nomira leelſkungs Sir Diſhang Bahadus, ka ar aſiņs iſleefchanu leelu waru bij eemantojis. Wina trihs pirmahs ſeemas tublit peeſtahjāhs un poſtahwigi luhdſa, lai winas lihds ar to mironi fadedsina; pawelti nelaiķa braħlis pretojāhs. Malķa ſakrauta ar ſandel-koħķa kweħpinajumu, ſwiki, ſmarſchigu eķķu un kauſetu ſweeſtu fataiſitu, tad ſeemas maſgajāhs, notureja ſawu elkadeewu-kalpoſchanu, dema dahwanas preeſtereem, atlaida wehl kahdus weħrgus brihweſtibā un tad ſawus pahtarus noſkaitidamas uſķahpa uguns-weetā; wezaka ſeewa nelaiķa galwu, abas zitas wina kahjas kħepi nehmuſčas wina waigu uſſkatidamāhs gaidija ſawu nahwi. Miniſtera deħs peelika uguni, kaſ aħtri leeſmās iſzehlahs, un pehz kahdahm minutehm bij wiſs beigts. Tahdas un wehl gruhtakas leetas noteek wehl muħſu deenās wiſās malās ſtarp paganeem, un mums ſirds ne-eefchehlotohs par paganu pohſtu, ka mehš negribetum peepalihdſeht pee winu iſglahbſchanas, kur Deews grib, ka wiſeem zilwekeem buhs iſglahbteem tapt?

3) Bet kad nu Deews grib, ka wiſeem zilwekeem buhs iſglahbteem tapt, kā tad lai winus iſglahbjam? Uſ to atbild Bahwiſs wirſu minetōs wahrdds: lai nahl pee pateefibas atſihſchanas. Bet ta pateefiba ir ſchi: weens Deews un weens widutajs ſtarp Deewu un zilwekeem, taſ zilweks Jeſus Kriſtus, kaſ ſewi paſchu ir nodewis par atpirkſchanas maķſu preeķſch wiſeem. Tapehz mehš ſtrahdajam misionēs darbu, ka Jeſus Kriſtus ſawas ſalihdſinaſchanas aſiņis preeķſch wiſeem zilwekeem iſlehjis, un beſ wina preeķſch neweena zilweka nau peſtiſchanas. Neween, ka Deews grib, ka wiſi zilweki tohp iſglahbti, bet taſ palihgs ir gataws preeķſch wiſeem: Jeſus Kriſtus ir ta ſalihdſinaſchana par muħſu, un neween par muħſu, bet par wiſas paſaules greħkeem. Jeſus ſewi paſchu nodewis preeķſch wiſeem, winam ir dala pee wiſeem, un wiſeem ir dala pee wina. Jeſus ir taſ weenigais peſtitajs, nau zits wahrds doħts, zaur kuru zilweki war ſweħtigi tapt. Taſ ir misionēs darbs: wiſai paſaulei to leelo preeķu ſludinaht: jumš ſchodeen taſ peſtitajs ir dſimis. Deews eekſch Kriſtus buhdams to paſauli ar ſewi paſchu ſalihdſinajis; til loħti Deews to paſauli ir miħlejis, ka wiuſch ſawu weenpeedſimufchu deħlu dewis, ka wiſeem, kaſ eekſch wina wahrda tiz, nebuhs paſuſtees, bet to muħſchigu dſihwoſchanu dabuht. Zeb waj tu ſchleeti, ka ar paganeem zitadi nekā ar mums ſtahw? Ne, kē nau nekahda ſtarpiba. Tee pagani tahdi paſchi zilweki, kaſ to paſchu meeru meķķe ſawahm dweħfeħem, kā mehš, tahdi paſchi greħzineeki, kā mehš, kam tahda paſcha ſalihdſinaſchana un peſtiſchana wajadſiga, kā mums. Paganu elkadeewu-kalpoſchana ir biħjaſchana no ta weenigā Deewa ſohdibas, lai to ari nepaſihſt. Tapehz pee wiſahm paſaules tautahm rohnāhs upuri, aſinaini un zilweku upuri. Waj juhs tizat, ka wina ſeewa Miht-Indijā, kaſ ſawu deħlu upureja, to nebuhtu miħlejuſi tā, kā jeb kahda mahte ſawu beħru miħle? zitadi wina tā nebuhtu kaukuſi, bet leelaki par winas mahtes-miħleſtibu bij winas ſirds nemeers un ilgoſchanahs pehz ſalihdſinaſchanas; wina wildamees greħķoķa, bet winas wiſchanahs zehlahs no bailigi ſatreektas ſirds. Paganu dahrgi maķſā par ſawu ſiſchu apmeerināchanu. No Miħneefcheem, ko turam par tahdeem kaudihm, kaſ paſaulei peħdigi padewuſchees no Deewa-biħjaſchanas neko neſin, ſtahſta kahds misionars, kaſ ilgu laiķu pee wineem ſtrahdajis, kā wini iķgadu wairak nekā tuħkſtoſchus milionus mahrkū iſteħrē uſ upureem, ko upurē ſaweem elkeem jeb gareem. Bet wiſi wina upuri ir pawelti un teem to newar doħt, ko tee meķķe, un mehš paſihſtam to weenigu upuri, kaſ paſaulei peſtiſchanu atneſs, to weenigu widutoju ſtarp Deewu un zilwekeem; mehš waram teem paganeem palihdſeht pee pateefibas atſihſchanas tilt, un Deews to grib; kapehz mehš tad to nedaram jeb eſam til kuhtri pee ta darba? Waj tad ne-eſam wairak neſchleħligi nekā ta tumſchā paganu-ſeewa, kaſ ſawu deħliu upureja tam elkam? Ja paganeem buhs iſglahbteem tapt, tad wineem wajaga peſtitaja, kaſ winus ſpeħj iſglahbt no wiſa pohſta. Kur Kriſtus ir, tur wiſs tohp atjaunoħts. Lai ſkatamees atpakal uſ muħſu tehwu-tehweem, kā ar teem bija preeķſch 600 gaddeem. Muħſu tehwi klanijāhs teem elkeem un wina kahjas ſteidsahs aſiņis iſleet. Gaiſchumu un labķlahſchanohs misionē mums atnefuſi. Miħlee draugi! iķķatra tauta, kaſ Jeſu atmet, atmet ſawu weenigu glah-

beju. Neds manta, neds bogatiba, neds ſwabadiba, neds labi liķumi, neds ſkohlās mums neko newar palihdſeht, taſ weenigais iħſtenais palihgs ir Jeſus Kriſtus, eekſch wina ir apſleħpta wiſa gudriba, wiſa manta; ja mehš gribam, ka mums tohp palihdſehts, tad mums ja-atgreeschahs pee Jeſus, un ja gribam, ka paganeem tohp palihdſehts, tad mums wini ir japeewed pee Jeſus. Mehš wineem atneſam to peſtiſchanu, pee wineem misionorus ſuħtidami, kaſ winus aizina: nahzeet pee Jeſus, taſ jumš palihdſehs ſchāi laiķā un muħſchigi!

4) Kā tad pee ta misionēs darba, kaſ mums jadara, iħſteni peebeedroſimees? Kad muħſu paſchu ſirds muħs uſ to ſpeeſch. Ne-peeſeek, kad ſazisim: Deews to grib, tapehz mums taſ jadara; bet to misionēs pawehli til tad pilnigi peepildisim, kaſ Kriſtus muħſu ſirdis dſihwo un walda. Til tad ween, kad no ſirds eekſch Jeſu tizam un wina miħleſtiba muħſu ſirdis ir iſleeta, tad muħſu ſirds muħs ſpeeſch, teem nabaga paganeem nahkt palihgā. Kaſ pats to zeku nepaſihſt, kaſ winu ari zitam rahdiht newar, un ar ledus gabalu newar uguni uſkurt, lai pawehle, zil grib. Paſchi to ſinat: ja kahds ſlims bijis un weſeķs tapis, un dſird, ka zitam kahdam ta pati ſlimiba ir, kaſ winam bijuſi, tad wiuſch tam ſaka: bruhķe tahs ſahles, kaſ manim palihdſejuſchās. Tapat ari ar misionēs darbu. Kaſ war ſazih: eſ eſmu neredſigs bijis, bet Jeſus mani redſigu nu darijis; eſ biju nomiris, bet Jeſus mani dſihwu darijis; eſ biju paſudis greħzineeks, bet Jeſus mani darijis par ſweħtigu Deewa beħru, to paſchu ſpeeſch wina paſcha ſirds, zitus ari peewest pee tahs peſtiſchanas eekſch Jeſus Kriſtus, ko pats atradis. Tā bija ar awuſtuleem, kaſ ſazija: mehš newaram palikt nerunajuſchi no ta, ko eſam redſejuſchi un dſirdejuſchi (Ap. darb. 4, 26.). Sirds winus ſpeeda. Tapat ari Bahwiſs, kad wiuſch pats Jeſu bij atradis, un pateefi Jeſus mahzķķis tapis, nu ari palika par paſludinataju un apuſtuli, par mahzitaju paganeem eekſch tizibas un pateefibas. Kad winu ſpeeda, wiuſch zitadi newareja; tahs man buhs atwest! tā winam bij ſakaka, kā Jeſus ſazija. Miħlee misionēs draugi! Waj ari muħs ſirds ſpeeſch, ka mums tā ſakaka? Un ja wehl tā no wiſas ſirds neſakam, tad lai ſinam, ka mums wehl truhķſt. Ta ir ta ſweħtiba, kaſ mums nahkt no misionēs darba, uſ ko wiſi kriſtiti eſam eezelti par paſludinatajeem, tapat kā Bahwiſs, ka ſchis darbs muħs ſķubina ſewim preeķſchā zelt to jautāſchanu: waj tu eſi pateefi Kriſtus mahzķķis, waj tu ar ſiſnigu pateefu tizibu tizi eekſch Jeſus Kriſtus, waj tama ſirds-deg iħſtenā miħleſtiba pret winu? Ja uſ tahdu jautāſchanu wareſi atbildeht, kā Bahwiſs: eſ ſaku to pateefibu un nemeloju, tad Jeſus walda tawā ſirdi un tu gribēſi, ko wiuſch grib un ko Deews gribu, ka wiſi zilweki tohp iſglahbti un nahkt pee pateefibas atſihſchanas.

Sagrabħſtas uſ misionēs-druwahm.

Miħleſtibas ſpeħķs. Misionars Taylor (r. Teħter), kaiſidamees braukt ſehriſt Anglijā no ſawas darba druwas Neu-Seħlantē (Australijā), ſa-aizinaja wiſus ſawus draudſes lohķķķus baſniķā, no wineem atwaditees. Deewa-kalpoſchana beidsahs ar ſweħto wakar-ehdeenu. Kad pirmā Deewgaldneeku rinda pee Deewa-galda ſtahweja zelds no-metusees, tad misionars redſeja weenu wiħru, kaſ rindas galā ſtahweja, zelamees un wiſeem Deewgaldneekem garam atpakal eijam uſ ſawu weetu baſniķas-kreħſlōs, un apſeħſchamees. Bet neħil ilgi taſ wiħrs atkal greesahs atpakal un ſawā pirmajā weetā no-metahs zelds un baudija to ſweħto wakar-ehdeenu. Beħz beigteem Deewa-wahrdeem misionars wajaja wiħram, kapehz tā darijis? Šchis atbildeja: pee Deewa-galda nahkdams eſ neſinaju, kam blaķam eſ dabuſchu zelds no-mestees; bet peegahjis eſ eeraudſijohs ſahnis tam wiħram, kaſ nedauds gadus atpakal manu tehwu noķawis un wina aſiņis dſehris, un kam eſ biju ſweħrejis atreebtees lihds nahwei, kad tilai manas azis wina eeraudſihš. Nu wareet ſapraſt, kahdas juſchanas manu ſirdi pahrneħma, winam blaķam zelds gulam; eſ newareju pazeeſtees un gahju atpakal ſawā kreħſlā. Bet tur azis man atweħrahs un eſ redſeju debēſis atweħrtas un to leelo wakarinu, un dſirdeju baſi ſakam; pee tam wiſi nomanihš, ka juhs eſat mani mahzķķi, kad jumš ir miħleſtiba ſawā ſtarpā (Jahn. 13, 35.). No tahdas parahdiſchanas pahrneħts eſ apſehdoħs. un redſeju krukta ſtabu un wiħru pee ta peekahrtu; taſ ſazija: „Tehws, peedohdi teem, jo tee neſin, ko tee dara.“ Beħz tam eſ newareju palikt ſawā kreħſlā, bet gahju atpakal pee Deewa-galda un ar rahmu ſirdi wareju baudihht to ſweħto wakarinu. —